STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

W MIĘDZYNARODOWEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ EDUKACJI INNOWACYJNEJ W ŁODZI, ORAZ SZKOŁACH EDUKACJI INNOWACYJNEJ W ŁODZI

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

SZKOŁY
EDUKACJI
INNOWACYJNEJ

Spis treści

Preambuła 3
Rozdział I 3
Objaśnienie terminów używanych w dokumencie Standardy ochrony dzieci 3
Rozdział II 8
Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci 8
Rozdział III 21
Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka 21
Rozdział IV 30
Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu 30
Rozdział V 33
Monitoring 33
Rozdział VI 34
Przepisy końcowe 34
Załączniki 36
Załącznik nr 1 36
Zasady bezpiecznych relacji pracowników [nazwa szkoły] z dziećmi 36
Załącznik nr 2 42
Proces wdrożenia procedury reagowania 48
Załącznik nr 3 51
Gdzie skierować opiekuna potrzebującego wsparcia dla siebie i dziecka? 51

Preambuła

Standardy ochrony dzieci stanowią realizację obowiązku prawnego dot. wprowadzenia w szkole standardów ochrony małoletnich (ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – Dz. U. z 2024 r. poz. 560).

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników szkoły jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Każdy pracownik traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dziecka przemocy w jakiejkolwiek formie. Pracownicy szkoły, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa i zgodnie z przepisami wewnętrznymi danej szkoły oraz swoimi kompetencjami.

Rozdział I

Objaśnienie terminów używanych w dokumencie standardy ochrony dzieci

§ 1.

1. **Szkoła** – jednostka systemu oświaty[1], oznacza szkołę podstawową, szkołę ponadpodstawową oraz szkołę artystyczną, w której jest realizowany obowiązek szkolny i obowiązek nauki, w tym szkoły funkcjonującej w placówce systemu oświaty.
2. **Pracownik** – każda osoba zatrudniona w szkole na podstawie stosunku pracy albo umowy cywilnoprawnej odpłatnej bądź nieodpłatnej, a także wykonująca działalność na rzecz szkoły, np. praktykant, wolontariusz, również jeśli jest rodzicem lub opiekunem prawnym dziecka.

[1] W rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.).

3. **Dyrektor** – osoba zarządzająca jednostką systemu oświaty, która jest jej przedstawicielem na zewnątrz, przełożonym służbowym wszystkich pracowników szkoły, przewodniczącym rady pedagogicznej, spełniająca wymagania określone przepisami prawa powszechnie obowiązującego[2] i posiadająca kompetencja tam określone[3]. Dyrektor sprawuje opiekę nad dziećmi i młodzieżą uczącą się w szkole.
4. **Dziecko** – każda osoba, która nie ukończyła 18. roku życia lub jest uczniem szkoły[4].
5. **Opiekun dziecka** – dalej również opiekunowie dziecka, oznacza przedstawiciela ustawowego dziecka: rodzica[5] albo opiekuna[6]; rodzica zastępczego[7]; opiekuna tymczasowego (czyli osobę upoważniona do reprezentowania małoletniego obywatela Ukrainy, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych)[8].
6. **Zgoda opiekuna** – zgoda oznacza co do zasady zgodę jednego z rodziców w przypadku zwykłych, bieżących spraw życia dziecka (np. wyjazdu na wycieczkę) oraz zgodę obojga rodziców w sprawach przekraczających zakres zwykłego zarządu (przykłady w większości nie dotyczące szkoły, jak np. zgoda na zmianę miejsca zamieszkania). W zakresie spraw dotyczących bieżących spraw życia dziecka w przypadku sprzeciwu jednego z rodziców należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny (wówczas orzeczenie sądu opiekuńczego zastępuje zgodę obojga rodziców). Odpowiednie zastosowanie ma w tych przypadkach zgoda opiekuna, rodzica zastępczego lub opiekuna tymczasowego.
7. **Krzywdzenie dziecka** to każde zachowanie względem dziecka, które stanowi wobec niego czyn zabroniony. Oprócz tego krzywdzeniem jest zaniedbanie (zamierzone lub niezamierzone), działanie lub zaniechanie, a także każdy jego rezultat, skutkujący naruszeniem praw, swobody, dóbr osobistych dziecka i zakłóceniem jego rozwoju.
8. **Wyróżnia się następujące, podstawowe formy krzywdzenia:**
   1) **Przemoc fizyczna wobec dziecka.** Jest to działanie bądź zaniechanie wskutek którego dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda stanowi

---

[2] Art. 62 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.), dalej też jako „prawo oświatowe".
[3] Art. 68 prawa oświatowego.
[4] Niniejsze Standardy ochrony dzieci w zakresie ochrony przed krzywdzeniem, tj. zasad bezpiecznych relacji i procedur interwencji dotyczą także pełnoletnich uczniów szkoły. Za każdym razem, gdy w dokumencie pojawia się określenie „dziecko" oznacza ono również pełnoletniego ucznia szkoły. W przypadku uczniów pełnoletnich zgoda opiekuna dziecka przewidziana niniejszym dokumentem nie ma zastosowania, chyba, że co innego wynika z przepisów powszechnie obowiązujących.
[5] W rozumieniu art. 98 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.), dalej jako „Kodeks rodzinny i opiekuńczy".
[6] W rozumieniu art. 155 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.
[7] W rozumieniu art. 112^1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.
[8] W rozumieniu art. 25 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 z późn. zm.).

rezultat działania bądź zaniechania ze strony rodzica, opiekuna, osoby odpowiedzialnej za dziecko, posiadającej nad nim władzę lub takiej, której ufa. O przemocy fizycznej mówimy zarówno w wymiarze jednorazowym, jak i powtarzającym się.

2) **Przemoc psychiczna wobec dziecka.** Jest to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a osobą za nie odpowiedzialną lub osobą, której dziecko ufa. Tak jak w przypadku przemocy fizycznej obejmuje zarówno działania, jak i zaniechania. Do przejawów przemocy psychicznej zaliczamy m.in.:

a) Niedostępność emocjonalną,
b) zaniedbywanie emocjonalne,
c) relacja z dzieckiem oparta na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu,
d) nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem,
e) niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka,
f) niedostrzeganie lub nieuznawanie granic psychicznych między dzieckiem a osobą odpowiedzialną,
g) nieodpowiednia socjalizacja, demoralizacja,
h) sytuacje, w których dziecko jest świadkiem przemocy

3) **Przemoc seksualna wobec dziecka (wykorzystywanie seksualne dziecka).** Jest to angażowanie dziecka przez osobę dorosłą lub inne dziecko w aktywność seksualną. Dotyczy sytuacji gdy nie dochodzi do kontaktu fizycznego (np. ekshibicjonizm, molestowanie werbalne - np. prowadzenie rozmów o treści seksualnej nieadekwatnej do wieku dziecka, komentowanie w sposób seksualny wyglądu i zachowania dziecka, zachęcanie do kontaktu z treściami pornograficznymi, *grooming* - strategie nieseksualnego uwodzenia dziecka z intencją nawiązania kontaktu seksualnego w przyszłości) i gdy do takiego kontaktu dochodzi (sytuacje takie jak: dotykanie dziecka, zmuszanie dziecka do dotykania ciała sprawcy, stosunek seksualny). Każda czynność seksualna podejmowana z dzieckiem przed ukończeniem 15 roku życia jest przestępstwem. W przypadku dzieci mówimy o wykorzystaniu seksualnym, kiedy między wykorzystującym (dorosły, inne dziecko) a wykorzystywanym (dziecko) z uwagi na wiek lub stopień rozwoju zachodzi relacja władzy, opieki czy zależności. Do innej formy wykorzystywania seksualnego dzieci zalicza się wyzyskiwanie seksualne. Jest to jakiekolwiek: faktyczne lub usiłowane nadużycie podatności dziecka na zagrożenia, przewagi sił lub zaufania - w celu seksualnym. Wyzysk seksualny obejmuje (chociaż nie jest to konieczne) czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z wykorzystania seksualnego. Szczególne zagrożenie wyzyskiem seksualnym ma miejsce podczas kryzysów humanitarnych. Zagrożenie wyzyskiem seksualnym dotyczy zarówno samych dzieci, jak i opiekunów tych dzieci, mogących paść ofiarą wyzysku.

4) **Zaniedbywanie dziecka.** Jest to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie fizycznych i psychicznych potrzeb dziecka. Może przyjmować formę nierespektowania praw dziecka, co w rezultacie prowadzi do zaburzeń w jego zdrowiu i/lub rozwoju. Do zaniedbywania dziecka dochodzi w relacjach dziecka z osobą zobowiązaną do opieki, wychowania, troski i ochrony.

5) **Przemoc rówieśnicza** (nękanie rówieśnicze, *bullying*). Przemoc rówieśnicza ma miejsce gdy dziecko doświadcza różnych form nękania ze strony rówieśników. Dotyczy działań bezpośrednich lub z użyciem technologii komunikacyjnych (np. za pośrednictwem internetu i telefonów komórkowych). Przemoc rówieśniczą obserwujemy, gdy szkodliwe działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje:

a) przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie),
b) przemoc relacyjną (np wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie, szantaż),
c) przemoc fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie),
d) przemoc materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów)
e) cyberprzemoc/przemoc elektroniczną (np. złośliwe wiadomości w komunikatorach, wpis w serwisie społecznościowym, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę),
f) wykorzystanie seksualne - dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika,
g) przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią (np. przemoc w relacjach romantycznych między rówieśnikami), pochodzeniem, narodowością, orientacją seksualną, wyznawaną religią czy innymi cechami.

9. **Koordynator bezpieczeństwa w Internecie** – pracownik wyznaczony przez dyrektora, odpowiedzialny za zapewnienie bezpiecznych warunków korzystania przez dziecko z sieci teleinformatycznych, w tym Internetu na terenie szkoły. W przypadku nieobecności inna osoba wskazana do zastępstwa na tym stanowisku.
10. **Osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci** – pracownik pedagogiczny wyznaczony przez dyrektora, sprawujący nadzór nad prawidłowym stosowaniem w szkole standardów ochrony dzieci oraz ich aktualność. W przypadku nieobecności inna osoba wskazana do zastępstwa na tym stanowisku.
11. **Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń** – pracownik lub kilku pracowników pedagogicznych lub niepedagogicznych cieszących się zaufaniem dzieci, wyznaczony przez

dyrektora odpowiedzialny za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających dziecku. W przypadku nieobecności inna osoba wskazana do zastępstwa na tym stanowisku.

12. **Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji** – dyrektor lub pracownik pedagogiczny wyznaczony przez dyrektora odpowiedzialny za podejmowanie interwencji wewnątrz szkoły i przed właściwymi organami lub instytucjami. W przypadku nieobecności inna osoba wskazana do zastępstwa na tym stanowisku.
13. **Osoba odpowiedzialna za udzielanie wsparcia dziecku** – pracownik pedagogiczny wyznaczony przez dyrektora odpowiedzialny za opracowanie planu wsparcia dziecka po ujawnieniu krzywdzenia i monitorowanie jego wykonania. W przypadku nieobecności inna osoba wskazana do zastępstwa na tym stanowisku.
14. **Rejestr interwencji** – dokumentacja zawierająca rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru dziecka, uwzględniający:
    a. Zgłoszenie ze wskazaniem osoby zgłaszającej,
    b. Osobę/osoby podejrzewane o krzywdzenie (opiekun dziecka, pracownik, inne dziecko, inna osoba),
    c. Rodzaj podjętej interwencji (zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, wniosek o wgląd w sytuację rodziny, wszczęcie procedury Niebieskiej Karty),
    d. Datę interwencji,
    e. Dokumenty wytworzone podczas interwencji (m.in. notatki służbowe, karty interwencji, kopie zawiadomień/wniosków wysyłanych do właściwych służb).
15. **Dane osobowe dziecka** – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka, w tym jego imię, nazwisko i wizerunek.

l.p.	**Obszar odpowiedzialności**	**Imię i nazwisko/ Funkcja** (osoba wraz z zastępcami)	**Dane kontaktowe**
1.	Przygotowanie pracowników do stosowania standardów ochrony dzieci i monitorowanie przestrzegania standardów ochrony dzieci		

2.	Zapewnienie bezpiecznego korzystania z Internetu		
3.	Przyjmowanie zgłoszeń		
4.	Uruchamianie i prowadzenie interwencji		
5.	Koordynacja wsparcia udzielanego dziecku		

Szkoła współpracuje m.in z:

1. Poradnią psychologiczno-pedagogiczną nr 3 ul. Dowborczyków 5 90-019 Łódź, telefon: 42 676 73 05 e-mail: kontakt@ppp3.elodz.edu.pl
2. Specjalistyczną Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną dla Młodzieży al. Ks. Kard. S. Wyszyńskiego 86 94-050 Łódź, telefon 533 575 353 e-mail: kontakt@pppdm.elodz.edu.pl

Szkoła znajduje się na terenie właściwości:

1. Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, al. T. Kościuszki 107/109 90-928 Łódź
2. Jednostki Policji Komisariat Policji I KMP w Łodzi ul. Sienkiewicza 28/30 90-114 Łódź

Szkoła współpracuje oraz informuje przebywające w niej dzieci o możliwości uzyskania pomocy:

1. Rzecznika Praw Obywatelskich
2. Rzecznika Praw Dziecka, w tym prowadzonego przez niego telefonu zaufania 800 12 12 12
3. Telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 2.

Standardy ochrony dzieci

1. Szkoła podejmuje działania zapobiegające krzywdzeniu dzieci, w szczególności przez
   1) ustanowienie zasad reagowania na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia,
   2) ustanowienie zasad bezpiecznej rekrutacji pracowników,
   3) zapewnienie odpowiedniego przygotowania pracowników poprzez szkolenia,
   4) ustalenie zakresów odpowiedzialności pracowników,
   5) ustalenie zasad bezpiecznych relacji między pracownikami a dziećmi oraz między samymi dziećmi.

2. Pracownicy posiadają odpowiednią wiedzę na temat czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia dzieci, zaś w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na ich występowanie.
3. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownik pedagogiczny szkoły podejmuje rozmowę z opiekunami dziecka, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia, motywując ich do szukania pomocy w innych instytucjach działających na rzecz dzieci. Podjęte kroki należy udokumentować zgodnie ze sposobem przyjętym w szkole.
4. Pracownicy są uważni na sytuację i dobrostan dziecka.

§ 3.

Zasady rekrutacji pracowników

1. Przed zatrudnieniem danej osoby w szkole lub nawiązaniem współpracy w innej formie i powierzeniem jej obowiązków/ działań polegających na pracy z dzieckiem należy ustalić kwalifikacje tej osoby, ustalić czy posiada kompetencje do pracy z dzieckiem w zakresie podejmowanych działań oraz wykluczyć ryzyko wystąpienia z jej strony zagrożenia dla dobra dzieci i zagrożenia ich bezpieczeństwa.
2. W trakcie rekrutacji należy uzyskać od kandydata/kandydatki:
   a) dane osobowe takie jak imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia, dane kontaktowe, potwierdzone sprawdzeniem dokumentu tożsamości;
   b) informacje dotyczące: wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, przebiegu dotychczasowego zatrudnienia (nie dotyczy opiekunów dzieci wykonujących działania na rzecz szkoły wynikające z przyjętego ogólnie ich zaangażowania w życie szkoły/ klasy/oddziału).
3. W celu uzyskania dodatkowych informacji szkoła może wystąpić do kandydata/kandydatki o przedstawienie referencji z poprzednich miejsc zatrudnienia (od poprzedniego pracodawcy) lub wskazanie kontaktu w celu pozyskania referencji[9]. Nieprzedłożenie ww. dokumentu nie może wywoływać negatywnych konsekwencji dla kandydata lub kandydatki[10].
4. Przed nawiązaniem współpracy z daną osobą, szkoła ma obowiązek sprawdzić czy osoba ta figuruje w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (*Rejestr z dostępem ograniczonym* oraz *Rejestr osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze*)[11]. Wydruk

[9] Szkoła nie może samodzielnie prowadzić tzw. screeningu osób ubiegających się o pracę, gdyż ograniczają ją w tym zakresie przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych oraz Kodeksu pracy.
[10] Np. skutkować odmową zatrudnienia wyłącznie wobec odmowy przedłożenia referencji.
[11] Rejestr dostępny jest na stronie: rps.ms.gov.pl.

z Rejestru należy przechowywać w aktach osobowych pracownika lub w innej dokumentacji dotyczącej pracownika.

5. Osoba, o której mowa w ust. 1, przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
6. Osoba, o której mowa w ust. 1, posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
7. Osoba, o której mowa w ust. 1, składa pracodawcy lub innemu organizatorowi oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat jeśli są to kraje inne niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada pracodawcy (lub innemu organizatorowi) informację z rejestrów karnych tych państw, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
8. Jeżeli prawo państwa, o którym mowa w ust. 6 lub 7, nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa.
9. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ust. 6 i 7, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w ust. 1, składa pracodawcy lub innemu organizatorowi oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
10. Oświadczenia, o których mowa w ust. 7 i 9, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego

oświadczenia". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

11. Jeśli zatrudnienie przebiega w oparciu o ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, z późn. zm.) – wymagane jest przedłożenie przez pracownika pedagogicznego informacji o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego oraz sprawdzenie przez dyrektora, czy dana osoba nie figuruje w Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych.
12. W przypadku zatrudnienia osób posiadających przygotowanie, w tym zawodowe, uznane przez dyrektora szkoły za odpowiednie do prowadzenia zajęć w szkole, w tym zajęć z zakresu kształcenia zawodowego - wymagane jest przedłożenie przez pracownika informacji o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego.
13. Osoba przyjęta na stanowisko związane z pracą z dziećmi musi złożyć następujące oświadczenia:
    a) oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony dzieci i zobowiązaniu do jej przestrzegania – Załącznik nr [9];
    b) oświadczenie o zapoznaniu się z Zasadami bezpiecznych relacji i zobowiązaniu do ich przestrzegania – Załącznik nr [9];
    c) oświadczenie o krajach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska;
    d) oświadczenie dotyczące niekaralności za przestępstwa na szkodę dzieci (jeżeli z ważnych powodów nie może przedstawić informacji niekaralności pochodzącej z krajowych rejestrów karnych) – Załącznik nr [9].
14. Oświadczenia zostają włączone do akt osobowych pracowników, a w przypadku ich braku - dołączone do umowy cywilnoprawnej.
15. Brak zgody na podpisanie któregokolwiek dokumentu wymienionego w ust. 12 powyżej uniemożliwi nawiązanie z tą osobą jakiegokolwiek stosunku prawnego (zawarcie umowy o pracę/współpracy).

§ 4.

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy pracownikami szkoły a dziećmi

1. Pracownik zna i stosuje ustalone w szkole zasady bezpiecznych relacji pracowników z dziećmi.
2. Naczelną zasadą wszelkich czynności podejmowanych przez każdego pracownika jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.
3. Pracownik traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność, potrzeby i prawo do prywatności.
4. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiejkolwiek formie.

5. Niedopuszczalne jest nawiązywanie z dzieckiem jakichkolwiek relacji o charakterze seksualnym, romantycznym czy partnerskim.
6. Niedopuszczalne jest utrwalanie wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych pracownika.
7. Każdy kontakt z dzieckiem jest jawny (tj. wiadomy dla przełożonego) oraz wynika z realizacji zadań i działań służbowych.
8. Niedopuszczalne jest utrzymywanie kontaktów opartych na udzielaniu gratyfikacji finansowej lub materialnej wynikających z wykorzystywania przewagi fizycznej, stosunku władzy bądź zależności dziecka, a których intencją jest satysfakcja lub spełnienie potrzeb pracownika.
9. Należy zwracać uwagę, aby każdy komunikat, działanie bądź czynność podejmowana wobec dziecka były adekwatne do sytuacji, do stopnia jego rozwoju i indywidualnych możliwości psychofizycznych, bezpieczne, uzasadnione i nie skutkowały nierównym traktowaniem dziecka w stosunku do innych dzieci, w tym jego faworyzowaniem.
10. Należy doceniać zaangażowanie dzieci w podejmowane przez nie działania.
11. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z dziećmi obowiązują każdego pracownika a także każdą osobę mającą kontakt z dziećmi znajdującymi się pod opieką szkoły, jeśli kontakt ten odbywa się za zgodą szkoły i/lub na jej terenie.
12. Szczegółowy opis zasad bezpiecznych relacji stanowi Załącznik [nr 1] do standardów. W szczegółowym opisie zasad bezpiecznych relacji określa się w szczególności:
    a) Komunikację z dziećmi;
    b) Działania z dziećmi;
    c) Kontakt fizyczny z dziećmi;
    d) Kontakty poza godzinami pracy, w tym kontakt online.

§ 5.

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi

1. Pracownik zna i monitoruje stosowanie zasad bezpiecznych relacji dziecko–dziecko ustalone w szkole.
2. Treść zasad bezpiecznych relacji dziecko - dziecko należy wypracować z udziałem dzieci i z uwzględnieniem specyfiki szkoły oraz potrzeb dzieci w niej przebywających.
3. Dzieci uczęszczające do szkoły znają i stosują zasady bezpiecznych relacji dziecko-dziecko.
4. W sytuacji, gdy w szkole przebywają dzieci w różnych grupach wiekowych i z różnymi potrzebami edukacyjnymi oraz rozwojowymi, warto opracować odrębne zasady dla różnych grup, dostosowane do ich szczególnych potrzeb oraz możliwości.

5. Treść zasad bezpiecznych relacji między dziećmi może być zmieniana w każdym momencie na wniosek dzieci i zawsze z ich udziałem.
6. Ewaluacja i weryfikacja zasad bezpiecznych relacji między dziećmi odbywa się stosownie do potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa lata.
7. Szczegółowy opis zasad bezpiecznych relacji dziecko-dziecko stanowi Załącznik [nr 2] do niniejszych Standardów. W szczegółowym opisie zasad bezpiecznych relacji między dziećmi określa się w szczególności:
   a) Zasady komunikacji między dziećmi;
   b) Zakaz stosowania przemocy w jakiejkolwiek formie;
   c) Sposoby rozwiązywania konfliktów (z naciskiem na mediacje rówieśnicze)
   d) Zasady szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni;
   e) Zasady równego traktowania, szacunku dla różnorodności, indywidualnej tożsamości i ekspresji.

§ 6.

Uwzględnienie sytuacji dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi[12], w tym z niepełnosprawnościami

1. Szkoła uwzględnia sytuację dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, w sposób dostosowany do potrzeb dzieci przebywających na terenie szkoły lub pod jej opieką, w szczególności poprzez:
   1) traktowanie każdego dziecka z należytym szacunkiem, nie dyskryminując go ze względu na jakiekolwiek cechy, w tym specjalne potrzeby, niepełnosprawność, rasę, płeć, religię, kolor skóry, pochodzenie narodowe lub etniczne, język, stan cywilny, orientację seksualną, stan zdrowia, wiek, zdolności, przekonania polityczne lub status społeczny,
   2) okazywanie wszystkim dzieciom troski o ich dobro i rozwój,
   3) stosowanie uniwersalnego projektowania, racjonalnego dostosowania i modyfikacji, celem zapewnienia równego dostępu dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami,

[12] Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798, z późn. zm.) Specjalne potrzeby edukacyjne są także określane jako szczególne potrzeby (patrz: ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, Dz.U. z 2019 r., poz. 1696 ze zm.), indywidualne potrzeby edukacyjne, potrzeby rozwojowe i edukacyjne itd.
Pojęcie specjalne potrzeby edukacyjne wprowadziła Mary Warnock w dokumencie The Warnock Report. Special Educational Needs opublikowanym w 1978 roku w Londynie przez Her Majesty's Stationery Office. Warnock zaproponowała przejście z medycznej kategoryzacji uczniów oraz diagnozowanych u nich deficytów na bardziej funkcjonalny język społecznego rozumienia ich potrzeb.

4) eliminowanie barier utrudniających dzieciom samodzielne funkcjonowanie i ekspresję, w tym barier informacyjno-komunikacyjnych, architektonicznych, cyfrowych,
5) poszukiwanie i wdrażanie metod pracy pedagogicznej, opartych na dowodach naukowych, najbardziej adekwatnych do rozpoznanych indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci,
6) angażowanie środowiska rodzinnego i lokalnego w rozwój dzieci.

2. W szkole zapewnia się obecność osoby posiadającej przeszkolenie i umiejętność udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
3. Każda pomoc świadczona dziecku ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, następuje w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa i uwzględnia najlepszy interes dziecka.
4. Zadaniem pracowników jest identyfikowanie sytuacji, w tym specjalnych potrzeb dziecka, aby umożliwić realizację zadań, których dziecko jest beneficjentem. Uwzględnia się informacje dotyczące dziecka udostępnione przez opiekunów dziecka. Zasadność i zakres gromadzenia oraz przetwarzania pozyskanych danych określają odrębne przepisy. W szczególności rozpoznaje się:
   a) funkcjonowanie poznawcze, emocjonalne i społeczne ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki niepełnosprawności dziecka,
   b) warunki i sposoby niezbędne do zaspokojenia podstawowych potrzeb dziecka (fizjologicznych, w tym sensorycznych, psychofizycznych, w tym potrzeby bezpieczeństwa itp.) oraz konsekwencje ich deprywacji,
   c) sposoby regulacji emocji przez dziecko[13],
   d) sposób reagowania na bliskość fizyczną innych osób,
   e) sposób komunikowania się dziecka (język, specyficzne narzędzia wspomagające komunikację oraz ich rodzaj),
   f) inne czynniki istotne dla dziecka.
5. W przypadku ustalenia możliwości wystąpienia wysokiego ryzyka zachowań trudnych, w tym agresywnych i autoagresywnych, czy problemowych zachowań o charakterze seksualnym:
   a) dokonuje się **oceny ryzyka** (należy dokładnie ustalić czynniki mogące wywołać takie reakcje);

[13] Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, mogą mieć swoje bardzo specyficzne sposoby regulowania emocji, w tym zindywidualizowane strategie wyciszania się i uspokajania. Dlatego ważne jest rozpoznanie czy są to strategie regulacji zewnętrznej (wymagającej działania opiekuna – jak przytulenie, obniżenie, złagodzenie tonu głosu, specyficzny dotyk, umożliwienie odosobnienia itp.) czy strategie samoregulujące pasywne (wycofanie, „odcięcie") lub aktywne (od ssania kciuka, zamykania oczu, pocierania części ciała po wzmożony ruch, aktywność werbalną, dźwiękową, płacz, krzyk, rozmowę, itp.). Ważne! Bardzo pomocne jest gdy dorosły obecny w sytuacji trudnej pozostaje wyciszony, spokojny, nie reaguje lękiem lub własnym zbyt silnym pobudzeniem, gdyż układ nerwowy dziecka dostraja się do stanu nerwowego osób w otoczeniu.

b) opracowuje się **indywidualną procedurę interweniowania,** we współpracy z opiekunami, opartą na potrzebach/cechach dziecka[14], tj. najpierw wypracowując katalog sposobów niedopuszczających do wystąpienia danego zachowania trudnego, możliwie najmniej awersyjnych, proaktywnych[15], opartych na budowaniu relacji opartej na szacunku i zaufaniu;

c) następnie proponuje się **nieawersyjne strategie reagowania** (nieawersyjne procedury to te, których celem jest obniżenie napięcia emocjonalnego**,** ochrona dziecka i innych osób zaangażowanych w zachowanie).

6. Indywidualne podejście do dzieci ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi i rozwojowymi, w tym z niepełnosprawnościami, obejmuje także:

a) wypracowanie zrozumiałej formy komunikacji wzajemnej – w języku/sposobie komunikacji używanym przez dziecko – dostosowanej do możliwości psychofizycznych dziecka i umożliwiającej wyrażenie przez dziecko swojej woli, w tym akceptacji lub sprzeciwu, co do pewnych czynności/zachowań[16], o ile jest to zasadne przy wykorzystaniu alternatywnych lub wspomagających metod komunikacji[17],

b) przekazywanie dziecku w zrozumiały sposób wiedzy o jego prawach i obowiązkach oraz możliwościach uzyskania pomocy, upewniając się, że przekaz jest dla niego jasny i klarowny,

c) zapoznanie dziecka w zrozumiały dla niego sposób z obowiązującymi w szkole normami i zasadami oraz konsekwencjami ich naruszania dla wszystkich stron,

d) przekazywanie dziecku w zrozumiały dla niego sposób jak powinno się zachować w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu,

e) przekazywanie dziecku w zrozumiały dla niego sposób jakie zachowania stanowią naruszanie granic prywatności/intymności innych osób, jakie zachowania krzywdzą innych oraz jakie sprawiają innym ból i cierpienie,

---

[14] Rekomendacja: Jeśli w szkole opracowuje się dokumenty dotyczące indywidualnych (specjalnych, szczególnych) potrzeb dziecka (np. IPET) warto zwrócić uwagę na aspekty ochrony dziecka. Jeśli to konieczne wskazać szczegółowe procedury reagowania adekwatne do rozpoznanych potrzeb. Sposoby informowania pracowników o istnieniu takich zindywidualizowanych procedur powinny zostać uregulowanie wewnętrznie i zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

[15] Kategorie strategii proaktywnych to strategie niskich wymagań, zmiany w środowisku, zapewnienie atrakcyjnych zajęć i czynności, zapewnienie konsultacji medycznych.

[16] Nie dotyczy świadczeń opieki zdrowotnej, w których sprzeciw i akceptacja jest uregulowana odrębnymi przepisami.

[17] Komunikacja wspomagająca i alternatywna (Augmentative and Alternative Communication, AAC) – korzystanie z pomocy komunikacyjnych, form i sposobów porozumiewania się rozumianego jako odbieranie i nadawanie komunikatów, w tym w mowie i piśmie, które wspierają, uzupełniają lub zastępują mowę w celu funkcjonalnej komunikacji. *Obejmuje procesy uzupełniające (komunikacja wspomagająca) i/lub zastępujące (komunikacja alternatywna) naturalną mowę i/lub pismo w celu maksymalizowania umiejętności komunikacyjnych ich użytkowników (użytkownicy AAC), które są niezbędne do skutecznego porozumiewania się i społecznego funkcjonowania w codziennym życiu (Grycman M., Kaczmarek B.B., Podręczny słownik terminów AAC (komunikacji wspomagającej i alternatywnej), Impuls, Kraków 2014).*

f) zadbanie, aby reakcja osoby dorosłej nie skutkowała negatywnym nastawieniem innych dzieci do dziecka, na rzecz którego podjęto interwencję[18] - chronione powinni być wszystkie dzieci uczestniczące w zdarzeniu, w tym jego świadkowie,

g) przeciwdziałanie wszelkim formom ośmieszania, dyskryminacji, poniżania, zastraszania, oczerniania, wykluczenia dziecka lub jakiejkolwiek innej formie przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej. Należy natychmiast reagować na wszystkie tego rodzaju sytuacje zaobserwowane w szczególności między dziećmi,

h) stosownie do potrzeb i okoliczności wskazane jest prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych i profilaktycznych ukierunkowanych na przeciwdziałanie wszelkiej dyskryminacji i przemocy oraz uwrażliwianie dzieci na prawo każdej osoby do poszanowania jej godności,

i) przekazywanie informacji opiekunom na temat występujących problemów oraz podejmowanie z nimi współpracy w tym zakresie,

j) wspieranie dziecka w czynnościach samoobsługowych - jeśli konieczne jest wspieranie dziecka w realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych z uwagi na poziom jego funkcjonowania, należy to czynić, stosując możliwie najmniej ingerencyjną formę wsparcia i jednocześnie dążyć do stopniowego uniezależniania go w tym zakresie od pomocy innych osób, o ile jest to możliwe. Udzielając wsparcia dziecku, należy to czynić w taki sposób, by nie skutkowało to dyskomfortem, upokorzeniem, czy wyśmiewaniem przez inne osoby. Wspieranie powinno odbywać się w sposób bezpieczny, z zachowaniem prywatności, z możliwością kontroli przez innych pracowników.

7. Niedopuszczalne są następujące zachowania pracowników:

a) omawianie w obecności osób nieupoważnionych sytuacji dziecka, w tym jego sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, itp.,

b) deprecjonujące porównania z innymi osobami,

c) izolowanie w zamkniętym pomieszczeniu, przytrzymywanie drzwi, krępowanie ruchów poprzez wiązanie; stosowanie przymusu bezpośredniego możliwe jest wyłącznie w sytuacji wystąpienia przesłanek wynikających z ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123, z późn. zm.) i zgodnie z przepisami tej ustawy[19],

d) celowe prowokowanie u dziecka wystąpienia lub eskalacji zachowań trudnych, niepożądanych,

[18] Wyjaśnienie: zapis ma na celu zwrócenie uwagi na sposób podejmowania interwencji: mają miejsce sytuacje, że gdy nauczyciel stara się chronić jednego z uczniów i czyni to niewłaściwie – pozostałe dzieci wykluczają go z grupy.

[19] Konieczność zastosowania form fizycznego ograniczenia swobody dziecka jest zawsze sygnałem o niewystarczalności dotychczas opracowanych procedur reagowania w sytuacjach trudnych i pilnym wezwaniem do zweryfikowania jakości i celowości stosowanych form wsparcia, terapii i opieki.

e) wyręczanie lub nadzorowanie bezpośrednie dziecka ponad niezbędny poziom, m.in. podczas realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych,

f) lekceważenie lub powierzchowne, nieuważne traktowanie zgłaszanej przez dziecko potrzeby wsparcia i pomocy,

g) bierna postawa pracowników w zakresie troski o rozwój i zabezpieczenie dziecka w sytuacji zagrożenia jego dobrostanu.

8. W szkole przyjmuje się „Procedurę reagowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony dziecka", której celem jest zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim dzieciom i dorosłym przebywającym w szkole w przypadku wystąpienia sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia i życia tych osób.

a) Zakres zastosowania procedury:

I. naruszenie nietykalności fizycznej innych osób;

II. przemoc psychiczna, naruszenie godności osobistej;

III. bójki, pobicie;

IV. stworzenie zagrożenia dla zdrowia i życia własnego i innych;

V. groźby użycia przemocy;

VI. posługiwanie się niebezpiecznym przedmiotem;

VII. niszczenie mienia.

b) Zakres odpowiedzialności:

I. każdy z pracowników może zauważyć lub być poinformowany o wystąpieniu w/w aktów przemocy;

II. każdy z pracowników ma obowiązek zareagować w sytuacji przemocy (będąc świadkiem zdarzenia lub osobą poinformowaną o zdarzeniu) tj. podjąć próbę przerwania sytuacji, zapewnić bezpieczeństwo osobom: świadkom, krzywdzonemu, krzywdzącemu – ich odizolowanie;

III. zastosowanie procedury reagowania odbywa się z poinformowaniem osoby wskazanej do podejmowania działań interwencyjnych, która następnie zajmie się całościowo sprawą lub innej osoby decyzyjnej (np. dyrektor, specjalista).

§ 7.

Upowszechnianie wiedzy o standardach ochrony małoletnich

1. Pracownicy szkoły przechodzą szkolenia w zakresie ochrony dzieci, organizowane z uwzględnieniem dla pełnionej przez nich roli w szkole.

2. Osoby pracujące z dziećmi przechodzą specjalistyczne szkolenia, uwzględniające zakres odpowiedzialności za dzieci znajdujące się pod ich opieką.
3. Działania szkoleniowe dotyczą w szczególności:
   a) standardów ochrony dzieci (obowiązujące zasady i procedury),
   b) poszerzania umiejętności w zakresie rozpoznawania czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia dzieci,
   c) przeciwdziałania przemocy, w tym umiejętności rozwiązywania sytuacji konfliktowych.
4. Szkoła inicjuje i prowadzi działania edukacyjne z obszaru ochrony dzieci przed krzywdzeniem (np. w formie ulotek informacyjnych, plakatów, warsztatów) skierowane do dzieci (w sposób dostosowany do ich wieku, percepcji i możliwości poznawczych) oraz ich opiekunów, w szczególności na temat:
   1) sposobów unikania zagrożeń oraz reagowania na nie w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami,
   2) zasad bezpiecznych relacji z rówieśnikami, pożądanych postaw w kontaktach pomiędzy dziećmi, umiejętności rozwiązywania sytuacji konfliktowych (opartych m.in. na mediacjach rówieśniczych)
   3) dostępu do informacji, gdzie mogą szukać pomocy,
   4) bezpiecznego korzystania z Internetu i platform cyfrowych, w tym mediów społecznościowych,
   5) prawa do ochrony wizerunku.
5. Należy zadbać, by dzieci wiedziały, że mają prawo i możliwość rozmowy z osobą odpowiedzialną za ich ochronę[20] lub inną zaufaną osobą spośród pracowników szkoły, która podejmie działania, aby udzielić danemu dziecku wsparcia z zachowaniem szacunku do ich prywatności, jeżeli:
   1) mają jakikolwiek problem, obawiają się lub doznają przemocy, w tym doświadczyli zachowania łamiącego zasady bezpiecznych relacji ze strony członka pracowników szkoły, innego dziecka, opiekuna dziecka, innej osoby bliskiej, lub jakiejkolwiek osoby,
   2) były świadkiem niewłaściwych, niezrozumiałych lub niejasnych zachowań, w tym wskazanych w zasadach bezpiecznych relacji wobec innego dziecka ze strony członka pracowników szkoły, innego dziecka, opiekuna dziecka, innej osoby bliskiej, lub jakiejkolwiek osoby.
6. Opracowanie harmonogramu szkoleń i działań edukacyjnych koordynuje osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci w szkole[21].
7. Przeszkoleniem w zakresie wymienionym w ust. 3 powyżej objęty jest każdy nowo przyjęty pracownik oraz każdy pracownik pracujący z dziećmi raz na rok szkolny.

[20] Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń, zgodnie z § 8 ust. 4.
[21] Osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci, zgodnie z § 8 ust. 2.

8. Warsztaty i zajęcia dla dzieci oraz opiekunów dziecka wymienione w ust. 4 przeprowadza się nie rzadziej niż raz w danym roku szkolnym[22].

§ 8.

Obowiązki osób odpowiedzialnych za wprowadzenie Standardów ochrony dzieci i realizację standardów

1. Obowiązki dyrektora szkoły:
   a) dbanie o tworzenie bezpiecznego środowiska w szkole lub placówce;
   b) wyznaczenie osób odpowiedzialnych za:
   - standardy ochrony dzieci,
   - bezpieczeństwo w Internecie,
   - przyjmowanie zgłoszeń,
   - prowadzenie interwencji,
   - udzielanie wsparcia dziecku;

   c) delegowanie zadań oraz odpowiedzialności związanych z realizacją standardów ochrony dzieci w szkole,
2. Do obowiązków osoby **odpowiedzialnej za standardy ochrony dzieci** należy:
   a) dbałość o udostępnienie standardów ochrony dzieci na stronie internetowej szkoły oraz na jej terenie;
   b) przygotowanie pracowników szkoły do stosowania standardów ochrony dzieci przed przystąpieniem do pracy albo po dokonaniu zmian w tych standardach;
   c) koordynowanie działań edukacyjnych, przygotowanie harmonogramu szkoleń;
   d) współpraca z innymi osobami wyznaczonymi w zakresie realizacji Standardów ochrony dzieci;
   e) prowadzenie ewidencji pracowników szkoły, którzy zapoznali się z Standardami ochrony dzieci przed przystąpieniem do pracy albo po dokonaniu zmian w tej Standardach;
   f) przegląd Standardów ochrony dzieci w porozumieniu i współpracy z dyrektorem, pracownikami szkoły, dziećmi i ich opiekunami;
   g) monitorowanie realizacji wytycznych zawartych w standardach ochrony dzieci, planowanie ewaluacji standardów i ich aktualizacja.
3. Koordynator **bezpieczeństwa w Internecie** ma za zadanie zapewnić:
   a) wytyczne w zakresie bezpiecznego nawigowania Internetu poprzez:

[22] Warsztaty i zajęcia dla dzieci oraz opiekunów dziecka warto ująć w programie wychowawczo-profilaktycznym na dany rok szkolny.

I. opracowanie regulaminu wewnętrznego dotyczącego bezpiecznego korzystania z sieci teleinformatycznych, w tym Internetu (dalej: zasady bezpiecznego korzystania z Internetu) do zapoznania w formie fizycznej, na stronie szkoły albo jego akceptacja w momencie podłączania urządzenia do sieci;

II. przedstawienie zasad bezpiecznego korzystania z Internetu dzieciom, pracownikom i opiekunom dzieci oraz informowanie w przypadku jakichkolwiek aktualizacji w/w regulaminu;

III. opracowanie jednostronicowej informacji nt. zagrożeń i rozwiązań w zakresie zapewnienia bezpiecznych warunków korzystania z Internetu poprzez urządzenia osobiste adresowanej do opiekunów dzieci.

b) bezpieczne warunki korzystania z Internetu na urządzeniach szkoły poprzez:

I. ustalenie zakresu blokowania dostępu do treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich do wieku;

II. instalację oraz regularną (przynajmniej raz w miesiącu) aktualizację oprogramowania blokującego dostęp treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich do wieku dzieci oraz aktualizację systemu operacyjnego urządzeń;

III. ewaluację (co najmniej raz na rok) czy oprogramowanie zabezpieczające oraz blokujące i ustalony zakres jest adekwatny do potrzeb dzieci oraz zmieniającego się otoczenia Internetu;

IV. sprawdzenie (co najmniej raz na miesiąc) czy na urządzeniach szkoły znajdują się treści nielegalne, szkodliwe i nieodpowiednie do wieku podopiecznych;

V. Organizacja cyklicznych (co najmniej raz na rok) spotkań z dziećmi, poświęconych zasadom bezpiecznego korzystania z Internetu.

4. Do osoby **odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń** należy:

a) przyjęcie zgłoszenia o wystąpieniu czynnika ryzyka zagrożenia dobra dziecka;

b) przyjęcie zgłoszenia o ujawnieniu symptomów krzywdzenia dziecka lub krzywdzeniu dziecka; ujawnionych lub zgłoszonych incydentach lub zdarzeniach zagrażających dobru dziecka,

c) przyjęcie zgłoszenia o podejrzeniu lub niewłaściwym udostępnieniu, rozpowszechnianiu lub wykorzystaniu wizerunku dziecka lub ujawnione na tym tle problemy;

d) przekazanie zgłoszenia osobie odpowiedzialnej za podejmowanie interwencji oraz dyrektorowi szkoły lub gdy bezpośrednio zagrożone jest zdrowie lub życie dziecka - niezwłoczne poinformowanie policji;

5. Do osoby **odpowiedzialnej za prowadzenie interwencji** należy:

a) dokumentowanie zgłoszeń, ich weryfikacja oraz informowanie dyrektora o wynikach poczynionych ustaleń;

b) zainicjowanie interwencji;

c) wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” (NK) w przypadku podejrzenia przemocy domowej[23];

d) zawiadomienie sądu opiekuńczego;

e) złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego;

f) prowadzenie rejestru interwencji. Rejestr interwencji należy przechowywać w odpowiednio zabezpieczonej szafie metalowej, do której dostęp ma osoba odpowiedzialna za prowadzenie rejestru interwencji oraz dyrektor szkoły.

6. Do osoby **odpowiedzialnej za udzielanie wsparcia dziecku** należy:

a) opracowanie planu wsparcia dziecka, uwzględniającego współpracę z wychowawcą, psychologiem, pedagogiem szkolnym i opiekunem dziecka;

b) wsparcie dziecka według poniższych zasad:

I. zadbanie o bezpieczeństwo dziecka, np. odizolowanie sprawców krzywdzenia,

II. zadbanie o dobrostan dziecka i zajęcie się jego bieżącymi potrzebami (w tym zadbaniem o podstawowe potrzeby fizjologiczne);

III. przyjrzenie się czynnikom ryzyka krzywdzenia i podjęcie działań profilaktycznych;

IV. okazanie dziecku życzliwości, zaufania, zainteresowania jego samopoczuciem i wsparcia w powrocie do aktywności;

V. skierowanie dziecka i/lub jego opiekunów adekwatnie do potrzeb do instytucji oferujących: poradnictwo, konsultacje psychologiczne, terapię uzależnień, interwencje dla sprawców przemocy, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych (będą to instytucje takie jak m.in. poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, ośrodki pomocy społecznej czy lokalne organizacje pozarządowe);

c) monitorowanie wsparcia udzielanego dziecku;

d) ewentualne modyfikacje planu wsparcia w zależności od potrzeb.

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

§ 9.

1. Zagrożenie bezpieczeństwa dzieci może przybierać różne formy i przebiegać z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania.

[23] Może to zrobić ta osoba jeżeli jest uprawnioną do wszczęcia procedury NK zgodnie z § 2 Rozporządzenia RM w sprawie procedury NK oraz wzorów formularzy NK.

2. Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa dzieci:
   a) popełniono przestępstwo na szkodę dziecka (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad dzieckiem),
   b) doszło do innej formy krzywdzenia niebędącej przestępstwem, takiej jak np. przemoc domowa niespełniająca znamion przestępstwa znęcania, krzyk, poniżanie, wyśmiewanie, klapsy, presja i wymagania przekraczające możliwości dziecka,
   c) doszło do zaniedbania potrzeb życiowych dziecka (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).
3. Na potrzeby niniejszego dokumentu wyróżniono procedury interwencji w przypadku podejrzenia działania na szkodę dziecka przez:
   a) osoby dorosłe (pracownicy, osoby trzecie);
   b) opiekunów dzieci;
   c) inne dziecko.
4. Procedury interwencji sformułowano tak, by wspierać pracowników w realizowaniu prawnego i społecznego obowiązku reagowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka.
5. Celem interwencji jest zatrzymanie krzywdzenia dziecka i zapewnienie mu bezpieczeństwa.

§ 10.

1. W przypadku powzięcia przez pracownika podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez dziecko lub opiekuna dziecka, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania jej osobie odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń bądź bezpośrednio osobie odpowiedzialnej za prowadzenie interwencji. Notatka może zostać sporządzona na piśmie lub przesłana za pośrednictwem poczty elektronicznej.
2. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji niezwłocznie powiadamia dyrektora o przyjęciu zgłoszenia i rozpoczęciu adekwatnej do zgłoszenia interwencji.
3. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do prowadzenia interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest przez dyrektora szkoły.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony dyrektora szkoły, a nie została wyznaczona inna osoba do prowadzenia interwencji, wówczas działania opisane w niniejszym rozdziale podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia za wiedzą organu prowadzącego i organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad szkołą.
5. Do udziału w interwencji można dopuścić specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów szczególnie do pomocy przy rozmowie z dzieckiem o trudnych doświadczeniach.

6. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji informuje opiekunów dziecka o zaistniałej sytuacji oraz obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinnego lub opiekuńczego, ośrodek pomocy społecznej).
7. Jeżeli poinformowanie opiekuna dziecka jest sprzeczne z dobrem dziecka lub niemożliwe, odstępuje się od tego.
8. Po poinformowaniu opiekuna nie będącego sprawcą przemocy zgodnie z punktem poprzedzającym, osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury/policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub wszczyna procedurę „Niebieskie Karty" zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424, z późn. zm.).
9. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
10. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik [nr] do niniejszych Standardów. Kartę załącza się do rejestru interwencji prowadzonego przez szkołę.
11. Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania poufności, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
12. W przypadku gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa dziecka zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.

§ 11.

W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe, ośrodek pomocy społecznej), dzwoniąc pod numer 112 lub 999 (pogotowie). Poinformowania służb dokonuje pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu i następnie sporządza notatkę służbową i przekazuje ją osobie odpowiedzialnej za prowadzenie interwencji, która odpowiada za dalszy tok interwencji, zgodnie z procedurami opisanymi w standardach.

§ 12.

Krzywdzenie przez osobę dorosłą (pracownika lub osobę trzecią)

1. W przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez osobę trzecią, osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji przeprowadza rozmowy: z dzieckiem w obecności psychologa, innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka, a w szczególności z jego opiekunami. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia są spisywane w karcie interwencji.
2. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu, ewentualnej interwencji oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
3. W przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
4. W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunami wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą dziecku, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają dziecka, które doświadczyło krzywdzenia osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.
5. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez pracowników, w zależności od sytuacji (kwalifikacji prawnej), wykonuje się zgłoszenie do odpowiednich służb zgodnie z obowiązującym prawem. Do czasu wyjaśnienia sprawy pracownik podejrzewany o krzywdzenie dziecka będące czynem zabronionym w rozumieniu prawa polskiego zostaje odsunięty od wszelkich form kontaktu nie tylko z pokrzywdzonym, ale także z pozostałymi dziećmi. W pozostałych sytuacjach dyrektor podejmuje działania dyscyplinarne zgodnie z przepisami prawa i zasadami obowiązującymi w szkole.
6. W przypadku gdy pracownik szkoły dopuścił się wobec dziecka krzywdzenia niebędącego przestępstwem (np. krzyk, wykluczanie, poniżanie), osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji powinna zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać osobę podejrzewaną o krzywdzenie, dziecko oraz innych świadków zdarzenia. W sytuacji gdy naruszenie dobra dziecka jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności dziecka, należy rozważyć wdrożenie właściwych procedur dyscyplinarnych w tym rozwiązanie stosunku prawnego (rozwiązanie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, umowy praktyk lub wolontariatu) z osobą, która dopuściła się krzywdzenia, lub zarekomendować takie rozwiązanie zwierzchnikom tej osoby. Jeżeli osoba, która dopuściła się krzywdzenia nie jest bezpośrednio zatrudniona przez szkołę, lecz przez podmiot trzeci, wówczas należy zarekomendować zakaz wstępu tej osoby na teren szkoły, a w razie potrzeby rozwiązać umowę z instytucją współpracującą.

§ 13.

Krzywdzenie przez opiekuna dziecka

1. W przypadku, gdy zgłoszone zostało krzywdzenie dziecka przez jego opiekuna osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji przeprowadza rozmowę z dzieckiem w obecności psychologa. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji powinna też przeprowadzić rozmowy z innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia są spisywane w karcie interwencji.
2. W przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
3. W przypadku, gdy dziecko doznaje innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę ze strony opiekunów lub innych domowników:
   a) gdy zachowanie wobec dziecka spełnia znamiona przemocy domowej[24] należy wszcząć procedurę Niebieskiej Karty poprzez przesłanie formularza „Niebieska Karta – A" do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego właściwego ze względu na zamieszkanie osoby doznającej przemocy domowej w terminie 5 dni. W przypadku, gdy dziecko doznaje przemocy ze strony dziecka – innego członka rodziny (rodzeństwo, dalsza rodzina) można wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty" w stosunku do opiekuna, który nie reaguje na krzywdzenie dziecka.
   b) gdy zachowanie nie nosi znamion przemocy domowej, a relacje w rodzinie są w inny sposób nieprawidłowe (np. rodzice są niewydolni wychowawczo) – bądź gdy dziecko doświadcza zaniedbania należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka o wgląd w sytuację rodziny.
4. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji organizuje spotkanie/a z pełnoletnim członkiem rodziny, niebędącym sprawcą krzywdzenia, któremu przekazuje informacje o zdarzeniu, ewentualnej interwencji oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.

[24] Definicja przemocy domowej: patrz art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2023 r. poz. 424)

5. W toku prowadzonej procedury Niebieskiej Karty osoba znająca najlepiej dziecko (wychowawca/ nauczyciel) uczestniczy w pracach grupy diagnostyczno-pomocowej, jeśli zostanie poproszona o udział w jej pracach.
6. W przypadku zagrożenia życia i zdrowia dziecka powiadamia się policję i ośrodek pomocy społecznej, a następnie ustala się osoby spokrewnione, które mogłyby czasowo przejąć opiekę nad dzieckiem.

§ 14.

Krzywdzenie rówieśnicze

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko przebywające w szkole osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji przeprowadza rozmowę z dzieckiem podejrzewanym o krzywdzenie oraz jego opiekunami, a także oddzielnie z dzieckiem poddawanym krzywdzeniu i jego opiekunami. Ponadto rozmawia z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego. Ustalenia są spisywane w karcie interwencji. Dla dziecka krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne karty interwencji.
2. Wspólnie z opiekunami dziecka krzywdzącego należy opracować plan naprawczy, celem zmiany niepożądanych zachowań. Zaleca się korzystanie z wsparcia instytucji znajdujących się w obszarze działania szkoły.
3. W trakcie rozmów należy upewnić się, że dziecko podejrzewane o krzywdzenie innego dziecka samo nie jest krzywdzone przez opiekunów, innych dorosłych bądź inne dzieci. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy podjąć interwencję także w stosunku do tego dziecka.
4. W przypadku, gdy dziecko krzywdzące nie jest uczniem szkoły należy porozmawiać z dzieckiem poddawanym krzywdzeniu, innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu, a także z opiekunami dziecka krzywdzonego celem ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb oraz o sposobach reakcji na zdarzenie (poinformowanie sądu rodzinnego, poinformowanie szkoły, poinformowanie opiekunów dziecka krzywdzącego).
5. W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunami wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą dziecku, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają dziecka, które doświadczyło krzywdzenia osoba

odpowiedzialna za prowadzenie interwencji sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.

6. Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez stosowne pisemne zawiadomienie.
7. Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie.
8. Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 10 do 13 lat, wówczas konieczne jest zawiadomienie sądu rodzinnego lub policji o potencjalnej demoralizacji nieletniego.
9. W przypadku, gdy osoba podejrzewana o krzywdzenie ma mniej niż 10 lat, interwencja zewnętrzna uruchamiana jest gdy działania wewnątrz szkoły nie przynoszą oczekiwanego rezultatu lub nie są możliwe do zrealizowania. W takiej sytuacji szkoła powinna wystąpić z wnioskiem do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka będącego sprawcą przemocy rówieśniczej.

§ 15.

Zasady postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego innego dziecka

1. W przypadku powzięcia przez szkołę informacji o podejrzeniu krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego innego małoletniego, szkoła podejmuje działania mające na celu zapewnienie dziecku bezpieczeństwa, ochronę jego godności, prywatności oraz dobrego imienia, a także wyjaśnienie zaistniałej sytuacji.
2. Rodzic lub opiekun prawny innego dziecka nie może podejmować wobec małoletniego działań mających na celu jego zastraszanie, poniżanie, ośmieszanie, wywieranie presji, izolowanie, wykluczanie z grupy rówieśniczej lub społeczności szkolnej ani podejmować prób samodzielnego „dyscyplinowania” lub rozliczania dziecka.
3. Niedopuszczalne jest w szczególności:
    1. kierowanie bezpośrednio do dziecka zarzutów dotyczących jego zachowania w sposób agresywny, obraźliwy, zastraszający lub poniżający;
    2. krzyczenie na dziecko, grożenie mu lub wywieranie na nie presji;
    3. wypytywanie dziecka o sytuacje, konflikty lub zdarzenia dotyczące innych dzieci w sposób naruszający jego poczucie bezpieczeństwa;
    4. rozpowszechnianie wśród innych rodziców informacji, opinii, oskarżeń lub zarzutów dotyczących konkretnego dziecka, zwłaszcza informacji niezweryfikowanych;
    5. tworzenie grup, czatów, komunikatorów lub innych form zrzeszania rodziców, których celem lub skutkiem jest wywieranie presji na konkretne dziecko lub jego rodziców;

6. nakłanianie innych rodziców do podejmowania działań przeciwko konkretnemu dziecku lub jego rodzinie;
7. organizowanie tzw. „nagonki" na dziecko lub jego rodziców, polegającej na gromadzeniu osób, rozpowszechnianiu negatywnych informacji, wywieraniu presji lub dążeniu do społecznego wykluczenia;
8. publikowanie lub przekazywanie osobom trzecim zdjęć, nagrań, korespondencji lub innych materiałów dotyczących dziecka bez odpowiedniej podstawy prawnej;
9. zachęcanie innych dzieci do unikania, wyśmiewania, izolowania lub nieutrzymywania kontaktu z konkretnym dzieckiem;
10. podejmowanie przez rodzica działań odwetowych wobec dziecka w związku z konfliktem lub sporem pomiędzy dorosłymi.

4. Rodzic lub opiekun prawny, który ma zastrzeżenia dotyczące zachowania innego dziecka, powinien zgłosić je wychowawcy, pedagogowi, psychologowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły. Rodzic nie powinien samodzielnie podejmować interwencji wobec cudzego dziecka.
5. Zgłoszenie przez rodzica uzasadnionych obaw dotyczących bezpieczeństwa jego dziecka nie jest traktowane jako zachowanie niedopuszczalne. Rodzic ma prawo oczekiwać od szkoły wyjaśnienia sytuacji i podjęcia działań zgodnych z obowiązującymi przepisami. Jednocześnie sposób zgłaszania zastrzeżeń nie może naruszać godności, prywatności ani bezpieczeństwa innego dziecka.
6. W przypadku uzyskania informacji o tworzeniu przez rodzica lub grupę rodziców działań mających charakter nagonki, zastraszania, izolowania lub wykluczania konkretnego dziecka, dyrektor szkoły podejmuje działania mające na celu przerwanie takich działań oraz ochronę dziecka przed dalszymi konsekwencjami.
7. W przypadku gdy zachowanie rodzica lub opiekuna prawnego ma charakter uporczywy, agresywny, zagrażający bezpieczeństwu dziecka lub narusza jego dobra osobiste, szkoła podejmuje odpowiednie działania przewidziane przepisami prawa oraz wewnętrznymi procedurami szkoły.
8. W przypadku podejrzenia, że zachowanie rodzica lub opiekuna prawnego wobec dziecka może stanowić czyn zabroniony w rozumieniu prawa polskiego, dyrektor szkoły, w zależności od okoliczności i kwalifikacji prawnej zdarzenia, podejmuje działania zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym może zawiadomić właściwe służby lub organy.
9. Jeżeli działania rodzica lub opiekuna prawnego dotyczące konkretnego dziecka powodują zagrożenie jego bezpieczeństwa psychicznego lub fizycznego, dyrektor podejmuje niezwłoczne działania ochronne, w tym może ograniczyć możliwość bezpośredniego kontaktowania się rodzica z dzieckiem na terenie szkoły oraz ustalić zasady kontaktu z rodzicem za pośrednictwem pracowników szkoły.
10. Rodzic lub opiekun prawny nie może wykorzystywać innych rodziców, uczniów ani pracowników szkoły do wywierania nacisku na dziecko lub jego rodzinę.
11. W przypadku konfliktu pomiędzy dziećmi rodzice powinni powstrzymać się od podejmowania działań odwetowych wobec dziecka drugiej strony. Konflikt dzieci powinien być rozwiązywany z udziałem osób dorosłych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo uczniów, w szczególności wychowawcy, pedagoga, psychologa lub dyrektora szkoły.
12. W sytuacji, gdy działania rodzica lub opiekuna prawnego prowadzą do eskalacji konfliktu pomiędzy uczniami, szkoła podejmuje działania mające na celu ograniczenie wpływu konfliktu dorosłych na relacje pomiędzy dziećmi.

13. Do czasu wyjaśnienia sytuacji szkoła podejmuje działania zapewniające dziecku ochronę przed bezpośrednim kontaktem z osobą, której zachowanie może powodować poczucie zagrożenia, w zakresie adekwatnym do sytuacji i możliwości organizacyjnych szkoły.
14. W przypadku stwierdzenia, że zachowanie rodzica lub opiekuna prawnego narusza zasady współżycia społecznego, godność lub bezpieczeństwo dziecka albo prowadzi do jego stygmatyzowania, izolowania lub wykluczania, dyrektor może podjąć działania przewidziane w statucie szkoły, regulaminach oraz innych obowiązujących dokumentach wewnętrznych.
15. Szkoła dokumentuje istotne informacje dotyczące zgłoszenia, podjętych działań i ich rezultatów, z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych i poufności.
16. Wszystkie działania podejmowane przez szkołę powinny uwzględniać nadrzędną zasadę ochrony dobra dziecka, jego prawa do bezpieczeństwa, poszanowania godności, prywatności oraz ochrony przed przemocą, zastraszaniem, stygmatyzacją i wykluczeniem.
17. W przypadku stwierdzenia, że rodzic lub opiekun prawny innego dziecka podejmuje działania mające na celu zorganizowanie grupy osób przeciwko konkretnemu dziecku, szkoła traktuje takie działania jako wymagające interwencji wychowawczej i ochronnej, a w przypadku podejrzenia naruszenia prawa – również jako wymagające rozważenia zawiadomienia właściwych organów.
18. W sytuacji, gdy zachowanie rodzica lub opiekuna prawnego może stanowić zagrożenie dla dziecka, szkoła nie dopuszcza do sytuacji, w której dziecko miałoby samodzielnie konfrontować się z dorosłym lub odpowiadać na jego zarzuty. Wszelkie kwestie sporne powinny być wyjaśniane pomiędzy osobami dorosłymi, za pośrednictwem szkoły.
19. Zasada ochrony dziecka obejmuje również ochronę przed pośrednimi formami krzywdzenia, w szczególności przed organizowaniem przeciwko niemu grupy osób, rozpowszechnianiem negatywnych informacji, wywieraniem presji na jego rówieśników, izolowaniem go lub tworzeniem atmosfery niechęci wobec dziecka.
20. W przypadku gdy zachowanie rodzica lub opiekuna prawnego ma charakter powtarzalny i pomimo podjętych przez szkołę działań nie ustaje, dyrektor podejmuje dalsze działania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, statutem szkoły oraz procedurami dotyczącymi ochrony małoletnich.

§ 15.

Plan wsparcia

1. Wobec dziecka poddawanego krzywdzeniu osoba odpowiedzialna za udzielanie wsparcia dziecku opracowuje indywidualny plan wsparcia. Plan powinien zawierać wskazania dotyczące działań szkoły w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym:
   a) sposoby odizolowania go od osób podejrzewanych o krzywdzenie i możliwość swobodnego funkcjonowania,
   b) ofertę wsparcia możliwego do uzyskania na terenie szkoły,

c) skierowania dziecka do innej placówki, jeżeli istnieje taka potrzeba. Listę miejsc, gdzie skierować opiekuna dziecka potrzebującego wsparcia dla siebie i dziecka stanowi Załącznik [nr 4]

2. Plan wsparcia powinien być opracowany z pedagogiem, psychologiem, wychowawcą oraz opiekunami dziecka i omówiony z dzieckiem. W przypadku, gdy opiekun jest osobą krzywdzącą dziecko, wówczas plan należy opracować w porozumieniu z niekrzywdzącym opiekunem dziecka.
3. Adekwatny plan wsparcia należy opracować wobec dzieci będących świadkami krzywdzenia.

Rozdział IV

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu

§ 17.

1. Szkoła zapewniając dzieciom dostęp do Internetu jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.
2. Za zagrożenia związane z użytkowaniem przez dzieci Internetu i mediów elektronicznych uznaje się:
   a) dostęp do treści nielegalnych, m.in. materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie dziecka, materiały przedstawiające twardą pornografię, treści propagujące rasizm i ksenofobię, inne nielegalne treści skierowane przeciwko bezpieczeństwu dzieci, na przykład: propagowanie lub pochwalanie zachowań o charakterze pedofilskim, materiały utrwalające wizerunek nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej przy użyciu przemocy, groźby bezprawnej lub podstępu albo rozpowszechniane bez jej zgody, treści pornograficzne udostępniane dziecku, uwodzenie dziecka poniżej 15 r.ż. przez Internet, tzw. child grooming, zjawisko szantażu na tle seksualnym (określane również jako „sextortion”).
   b) dostęp do treści szkodliwych i nieodpowiednich, do których zaliczane są m.in.
      I. treści obrazujące przemoc, obrażenia fizyczne,
      II. treści prezentujące drastyczne sceny, śmierć, okrucieństwo wobec zwierząt,
      III. treści nawołujące do podejmowania działań autodestrukcyjnych (samookaleczeń, głodzenia się, samobójstw, zażywania szkodliwych substancji, w tym środków psychoaktywnych niezidentyfikowanych jednoznacznie jako narkotyki itp.),

IV. treści nawołujące do przemocy, przestępczości, radykalizacji (również sekty) i ekstremizmu,
V. patostreamy,
VI. treści dyskryminacyjne
VII. treści pornograficzne, etc.

c) dostęp do szkodliwych i nieodpowiednich kontaktów online oraz usług online, skutkującychm.in. presją rówieśniczą, cyberprzemocą, groomingiem, szantażem na tle seksualnym, aktywnością seksualna jako źródłem dochodu osób nieletnich, hazardem online, dostępem do reklamy niedostosowanej do wieku, dostępem do mediów społecznościowych niedostosowanych do wieku,

d) dostęp do szkodliwych i ryzykownych zachowań skutkujących m.in. podejmowaniem wyzwań online, sekstingiem, wywieraniem presji, stosowaniem przemocy z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

3. Szkoła, zapewniając dzieciom dostęp do Internetu za pomocą własnej sieci wifi (lub w inny sposób), podejmuje działania, których celem jest zablokowanie dostępu do treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich dla dziecka. W tym celu należy:
    a. ustalić zakres zabezpieczenia oraz blokowania dostępu do treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich dla dzieci;
    b. dokonać wyboru konkretnego oprogramowania (w tym np. oprogramowanie antywirusowe, narzędzia ochrony rodzicielskiej monitorowania aktywności użytkowników itp.);
    c. zainstalować oprogramowanie zabezpieczające oraz blokujące;
    d. dokonywać bieżącej aktualizacji oprogramowania, o którym mowa w pkt 3;
    e. przed dopuszczeniem urządzeń osobistych do sieci wifi szkoły, ustanowić sieć zamkniętą z hasłem oraz konieczność akceptacji regulaminu przed przyłączeniem urządzenia.
4. Warunkiem dopuszczenia dziecka do korzystania z urządzeń szkoły jest zapoznanie się przez nie z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu. Dokłada się starań, aby proces zapoznania był efektywny i odpowiadał potrzebom dzieci.
5. Szkoła udostępnia materiały edukacyjne, dotyczące zasad bezpiecznego korzystania z Internetu (np. poprzez zamieszczanie ich na stronie internetowej, udostępnianie rodzicom i dzieciom w formie drukowanej itp.)

§ 18.

Działania wobec aktu/zdarzenia – opis przypadku, ustalenie okoliczności zdarzenia, zabezpieczenie dowodów oraz monitoring pointerwencyjny

1. W przypadku ujawnienia treści nielegalnych, szkodliwych lub nieodpowiednich do wieku, lub w przypadku zdarzeń godzących w bezpieczeństwo dzieci związanych z korzystaniem z Internetu należy podjąć następujące działania:
   a) każde zgłoszenie/ przypadek ujawnienia treści szkodliwych lub nieodpowiednich powinno zostać zarejestrowane, przenalizowane oraz odpowiednio udokumentowane. W analizie zdarzenia powinien znaleźć się dokładny opis zdarzenia, wskazanie osób uczestniczących i/lub podjętych działań w celu identyfikacji sprawcy oraz materiały dokumentujące zdarzenie. Zabezpieczenie tych dowodów powinno się odbywać z poszanowaniem praw dziecka, w tym jego prawa do prywatności.
   b) dowody powinny zostać zabezpieczone i opisane (data otrzymania, treść wiadomości, dane nadawcy tj. nazwa użytkownika, adres email, adres strony WWW). Jeśli zebrane dowody wskazują na naruszenie prawa należy niezwłocznie powiadomić Policję i przekazać jej cały zgromadzony materiał dowodowy.
   c) po zdarzeniu należy prowadzić regularny monitoring pointerwencyjny sprawdzając sytuację i potrzeby dzieci uczestniczących w incydencie i/lub osoby nim pokrzywdzone.

§ 19.

Działania wobec uczestników zdarzenia

1. Działania wobec uczestników zdarzenia powinny być skierowane zarówno do osób pokrzywdzonych, sprawców oraz świadków zdarzenia. Niektóre formy mogą dotyczyć pracy wyłącznie z pokrzywdzonymi, inne wymagać będą zastosowania różnych działań wychowawczych i/lub dyscyplinarnych wobec sprawcy. Należy pamiętać, że podejmowane działania dotyczą w większości przypadków osób małoletnich, więc stroną uczestniczącą jest w każdym przypadku także opiekun dziecka.
2. Podejmowane przez szkołę działania powinny być zaplanowane, stopniowe, dostosowane do sytuacji oraz przebiegać w poniższej kolejności:
   a) Rozmowa z uczestnikiem zdarzenia odpowiednia do charakteru zdarzenia oraz roli uczestnika (pokrzywdzony/sprawca/świadek). Nie należy stosować języka przekierowującego winę i odpowiedzialność za zdarzenie na osobę pokrzywdzoną.

b) Powiadomienie opiekunów uczestników zdarzenia oraz informowanie ich o podejmowanych przez szkołę działaniach oraz, jeśli dotyczy, przedstawienie planu wsparcia dla dziecka pokrzywdzonego.

3. W zależności od sytuacji powiadomienie policji lub sądu w przypadku podejrzenia popełnienia czynu zabronionego.
4. Otoczenie wsparciem i opieką psychologiczno-pedagogiczną uczestników zdarzenia.

§ 20.

Podejmowanie działań naprawczych

1. W celu usunięcia z Internetu nielegalnych, kompromitujących lub krzywdzących materiałów należy poinformować opiekunów dzieci o możliwościach ich usunięcia we współpracy z Dyżurnet.pl oraz w trybie zgłaszania takich treści poprzez formularz na stronie, na której materiał został opublikowany.
2. Należy poinformować pokrzywdzone dziecko o przysługującym mu prawie do bycia zapomnianym, wynikającym z unijnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych , które w uzasadnionych przypadkach zapewnia usunięcie konkretnych linków z wyszukiwarki Google, w związku z czym nie będą one mogły być wyświetlone przy wpisywaniu jakiejkolwiek frazy.
3. W przypadku udostępnienia materiałów naruszających intymność i prywatność dziecka, możliwe jest również skorzystanie ze strony https://stopncii.org/, czyli Stop Non-Consensual Intimate Image Abuse. Strona pomaga usunąć z Internetu materiały intymne z wizerunkiem osoby, która nie wyraziła zgody na upublicznienie treści.

Rozdział V

Monitoring

§ 21.

1. Osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci, raz na 2 lata przeprowadza wśród pracowników ewaluację stanu znajomości i przestrzegania standardów ochrony dzieci oraz potrzeby wprowadzenia zmian w tych standardach. Wzór ankiety stanowi Załącznik [nr 5] do niniejszych Standardów.

2. Osobna ewaluacja stanu znajomości i przestrzegania standardów ochrony dzieci oraz potrzeby wprowadzenia zmian w tych standardach przeprowadzana jest wśród dzieci i ich opiekunów.
3. Na podstawie ewaluacji, o której mowa w ust. 1 i 2 oraz oceny zgodności standardów z obowiązującymi przepisami prawnymi, osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci sporządza raport, który następnie przekazuje dyrektorowi szkoły. Część raportu stanowi ocena znajomości standardów przez pracowników szkoły, zestawienie zgłaszanych naruszeń standardów ochrony dzieci oraz propozycje zmian.
4. Dyrektor szkoły w terminie jednego miesiąca od otrzymania raportu, o którym mowa w ust. 3, podejmuje decyzje co do wprowadzenia zmian do standardów ochrony dzieci i powierza przygotowanie zaktualizowanego dokumentu osobie odpowiedzialnej za standardy ochrony dzieci.
5. Jeśli na podstawie raportu zostanie ustalone, że stopień znajomości standardów ochrony dzieci jest niewystarczający, osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci ma obowiązek przeprowadzić szkolenie uzupełniające z zakresu standardów ochrony dzieci dla pracowników.
6. Pracownicy szkoły zostają zapoznani z wnioskami i rekomendacjami zamieszczonymi w raporcie.
7. Dyrektor szkoły wprowadza do standardów ochrony dzieci niezbędne zmiany i ogłasza nowe brzmienie standardów.

Rozdział VI

Przepisy końcowe

§ 22.

1. Standardy wchodzą w życie z dniem 15 sierpnia 2026 roku.
2. Udostępnienie standardów w wersji zupełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla dzieci następuje w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi przez pracowników szkoły, dzieci i ich opiekunów poprzez:
   a) udostępnienie papierowej wersji dokumentu w siedzibie szkoły (sekretariat, gabinet Dyrektora, gabinet Pedagoga)
   b) zamieszczenie na stronie internetowej szkoły (https://lodz.sei.edu.pl/ https://podstawowa.sei.edu.pl/miedzynarodowa-szkola-podstawowa/)
   c) przekazanie służbowymi drogami komunikacyjnymi wszystkim podmiotom zaangażowanym w życie szkoły.
3. Standardy w wersji zrozumiałej dla dzieci stanowią załącznik nr [6].

4. Podmioty współpracujące, w przypadku, gdy ich działalność obejmuje kontakt z dziećmi, są zobowiązane do przestrzegania niniejszych standardów.
5. W przypadku gdy szkoła działa na terenie innego podmiotu[25], to wspólnie z przedstawicielami tego podmiotu należy uzgodnić treść standardów ochrony dzieci, w szczególności zasady bezpiecznych relacji dorosły-dziecko, dzieci-dzieci oraz procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka.

[25] Dotyczy szkół działających w podmiotach leczniczych lub w jednostkach pomocy społecznej.

Załączniki

Załącznik nr 1

Zasady bezpiecznych relacji pracowników Szkół Edukacji Innowacyjnej w Łodzi, oraz Międzynarodowej Szkoły Podstawowej Edukacji Innowacyjnej w Łodzi z dziećmi

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownik traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiejkolwiek formie. Pracownicy realizując te cele działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych szkoły oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, współpracowników, stażystów i wolontariuszy, a także każdą dorosłą osobę mającą kontakt z dziećmi znajdującymi się pod opieką szkoły, jeśli kontakt ten odbywa się za zgodą szkoły i/lub na jej terenie. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia.

Relacje pracowników z dziećmi

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Komunikacja z dziećmi

1. W komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość i szacunek.
2. Słuchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Nie wolno Ci zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno Ci krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
4. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
5. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj je o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
6. Szanuj prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstąpienie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.

7. Zadbaj o to, aby być w zasięgu wzroku lub słuchu innych pracowników, kiedy prowadzisz aktywności z dziećmi. W wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, kiedy musisz zostać z dzieckiem sam na sam, zawsze powiadom o tym innych pracowników oraz poinformuj, w którym dokładnie miejscu będziesz przebywać wraz z dzieckiem.
8. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
9. Zapewnij dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie (w zależności od procedur interwencji, jakie przyjęła szkoła) i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
10. Zwracaj się do dziecka po imieniu w formie preferowanej przez dziecko, respektuj jego tożsamość i ekspresję.
11. Korzystaj z alternatywnych form komunikacji z dzieckiem, które tego potrzebuje, uwzględniając możliwości psychofizyczne dziecka.

Działania z dziećmi

1. Doceniaj i szanuj wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
2. Unikaj faworyzowania dzieci.
3. Nie wolno Ci nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
4. Nie wolno Ci utrwalać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrektor szkoły nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskano zgód opiekunów dzieci oraz samych dzieci.
5. Nie wolno Ci proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci w czasie wykonywania obowiązków służbowych lub pobytu na terenie szkoły.
6. Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka, ani opiekunów dziecka. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiejkolwiek zależności wobec dziecka lub opiekunów dziecka,

które mogłyby prowadzić do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.

7. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dziecka przez pracownika lub pracownika przez dziecko, muszą być raportowane dyrektorowi. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

Kontakt fizyczny z dziećmi

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

1. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
2. Nigdy nie dotykaj dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
4. Nie angażuj się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
5. Zachowaj szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły przemocy i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
6. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąp zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
7. Kontakt fizyczny z dzieckiem może odbywać się wyłącznie za zgodą dziecka i zgodnie z jego potrzebą. Przed przytuleniem, pogłaskaniem czy wzięciem dziecka na kolana, aby np. je pocieszyć lub uspokoić, należy zapytać je, czy tego potrzebuje.

8. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, unikaj innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety. Zadbaj o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała Ci inna osoba z pracowników. Jeśli pielęgnacja i opieka higieniczna nad dziećmi należą do Twoich obowiązków, zostaniesz przeszkolony w tym kierunku.

Kontakty podczas wycieczek, zielonych szkół, wyjść grupowych

1. Zadbaj o bezpieczeństwo i dobre samopoczucie dzieci. Oznacza to konieczność wcześniejszego przeprowadzenia oceny ryzyka obejmującej transport i zakwaterowanie.
2. Bądź zawsze świadom tego, co robią dzieci i gdzie przebywają.
3. Niedopuszczalne jest opuszczenie przez dziecko grupy tylko z jednym dorosłym (opiekunem/wychowawcą), chyba że dotyczy to członka rodziny i zostało to wcześniej uzgodnione z opiekunem dziecka oraz za wyjątkiem sytuacji dotyczących zagrożenia zdrowia lub życia dziecka. W takim przypadku poinformuj drugiego opiekuna/wychowawcę lub dyrektora o tym, że taka sytuacja miała miejsce.
4. Zadbaj o odpowiednie rozlokowanie dzieci w pokojach. Cała grupa powinna mieszkać na jednym piętrze, a jeżeli to niemożliwe co najmniej jeden wychowawca powinien mieszkać na każdym piętrze zajmowanym przez dzieci. Rozlokowanie dzieci w pokojach powinno być dostosowane do etapu ich rozwoju psychofizycznego.
5. Niedozwolone jest pozostawanie dzieci samych na noc w pokoju pracowników (z wyjątkiem członków rodziny – za zgodą opiekuna dziecka), spanie z dzieckiem w jednym pokoju (z wyjątkiem zbiorowych sal) lub w jednym łóżku.
6. Przed wejściem do pokoi dzieci pracownicy powinni zapukać. Sytuacji, w których pracownik jest sam w pokoju z dzieckiem należy unikać. Jeśli nie jest to możliwe, drzwi powinny pozostać otwarte.

Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie Twoich obowiązków.

1. Nie wolno Ci zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy bez wiedzy i zgody dyrektora szkoły oraz opiekunów dzieci. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).

2. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy). Komunikacja z dzieckiem przez kanały internetowe (np. grupy w mediach społecznościowych, prywatne konta mailowe) możliwa jest wyłącznie, jeśli w grupie lub w gronie odbiorców jest jeszcze jedna osoba dorosła. Każdorazowo musi być to kontakt jawny.
3. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich opiekunów.
4. Ograniczenia wskazane w ustępach 1 i 2 nie mają zastosowania w przypadku zagrożenia dobra dziecka. W takiej sytuacji należy podjąć działania mające na celu zabezpieczenia bezpieczeństwa dziecka oraz niezwłocznie sporządzić notatkę służbową z opisem zdarzenia i przekazać ją osobie odpowiedzialnej za ochronę dzieci i dyrektorowi szkoły.

Kontakty online

Bądź świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania Twojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także Twoich własnych działań w Internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których możesz spotkać dzieci, z którymi prowadzisz zawodowe działania, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzystasz. Jeśli Twój profil jest publicznie dostępny, dzieci i ich opiekunowie będą mieć wgląd w Twoją cyfrową aktywność.

1. Nie wolno Ci nawiązywać kontaktów z dziećmi znajdującymi się pod opieką szkoły poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
2. Jeżeli dla realizacji celów edukacyjnych bądź wychowawczych komunikujesz się z dziećmi poprzez kanały internetowe (np. grupy w mediach społecznościowych) zadbaj, by dostęp do nich miał również inny pracownik szkoły dla zachowania przejrzystości działań. Każdorazowo musi być to kontakt jawny, prowadzony za wiedzą i zgodą dyrektora szkoły i opiekunów dzieci.
3. W trakcie lekcji lub innych aktywności prowadzonych przez szkołę wyłącz funkcjonalność bluetooth w osobistym urządzeniu elektronicznym.

Ochrona dziecka

1. W przypadku pracy z dzieckiem, które doświadczyło krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania zachowaj ostrożność i dystans w celu ochrony dziecka. Zawsze tłumacz dziecku granice relacji.
2. W sytuacji podejrzenia lub ujawnienia krzywdzenia zawsze stwórz dziecku możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii, pamiętając, że może to być dla

dziecka pierwsza i jedyna rozmowa (dziecko może już nie podjąć więcej prób poszukiwania wsparcia). Szczególnie ważne jest, by:

a) wyrazić swoją troskę poprzez deklarację, że się dziecku wierzy;
b) zapewnić dziecko, że dobrze uczyniło podejmując rozmowę o doznanej krzywdzie;
c) wyjaśniać dziecku, że nie jest winne zaistniałej sytuacji;
d) jednoznacznie negatywnie ocenić każdą formę przemocy, dając wyraźny sygnał, że jest ona niedopuszczalna i należy jej zapobiegać/powstrzymać;
e) odpowiednio poinformować dziecko, że tą sprawą zajmą się inne odpowiednie osoby, w tym udzielić mu informacji, że podjęte zostaną działania zapewniające mu bezpieczeństwo i że nie jest winne temu, co się stało.

Załącznik nr 2

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy małoletnimi

Postanowienia ogólne

1. Szkoła uznaje, że każde dziecko ma prawo do bezpiecznych, życzliwych i pełnych szacunku relacji z rówieśnikami.
2. Relacje między dziećmi powinny opierać się w szczególności na:
    1. wzajemnym szacunku;
    2. poszanowaniu godności i praw drugiej osoby;
    3. akceptowaniu różnic między ludźmi;
    4. empatii i wrażliwości na potrzeby innych;
    5. odpowiedzialności za własne zachowanie;
    6. poszanowaniu granic fizycznych, emocjonalnych i psychicznych;
    7. rozwiązywaniu konfliktów bez przemocy;
    8. poszanowaniu prywatności i własności innych osób;
    9. reagowaniu na krzywdzenie innych osób.
3. Każde dziecko powinno mieć świadomość, że ma prawo powiedzieć „NIE”, gdy zachowanie drugiej osoby przekracza jego granice, powoduje dyskomfort, lęk, poczucie zagrożenia lub narusza jego godność.
4. Żadne dziecko nie może być zmuszane do kontaktu fizycznego, rozmowy, zabawy, udziału w aktywności lub ujawnienia informacji, których nie chce przekazać.
5. Szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy pomiędzy dziećmi, niezależnie od tego, czy występują one bezpośrednio w szkole, poza szkołą, czy za pośrednictwem internetu i innych środków komunikacji.

Zasady bezpiecznych relacji między dziećmi

1. Dzieci odnoszą się do siebie z szacunkiem, niezależnie od wieku, płci, wyglądu, pochodzenia, sytuacji rodzinnej, sprawności, stanu zdrowia, zainteresowań, osiągnięć szkolnych, sposobu komunikowania się czy innych cech.
2. Dziecko:
    1. używa wobec innych osób kulturalnego i nieobraźliwego języka;
    2. nie wyśmiewa, nie poniża i nie ośmiesza innych;
    3. nie komentuje w sposób krzywdzący wyglądu, ubioru, ciała, sytuacji rodzinnej lub osobistych problemów drugiego dziecka;
    4. szanuje odmienne zdanie i poglądy innych;
    5. nie wyklucza innych z grupy lub wspólnej aktywności;
    6. nie wykorzystuje przewagi fizycznej, psychicznej, społecznej lub liczebnej wobec innych;
    7. nie nakłania innych do zachowań, które mogą powodować krzywdę;
    8. szanuje cudzą własność i nie zabiera, nie niszczy ani nie ukrywa rzeczy należących do innych osób.
3. Dzieci powinny dbać o to, aby nikt w grupie nie pozostawał celowo izolowany lub wykluczany.

4. W przypadku konfliktu dzieci powinny dążyć do rozwiązania problemu poprzez rozmowę, wysłuchanie drugiej osoby, przeprosiny, wyjaśnienie sytuacji lub skorzystanie z pomocy osoby dorosłej.
5. Dziecko nie powinno samodzielnie rozstrzygać konfliktu poprzez przemoc, groźby, zastraszanie lub odwet.

Poszanowanie granic fizycznych

1. Kontakt fizyczny między dziećmi powinien być zgodny z zasadami szacunku i akceptowany przez obie strony.
2. Niedopuszczalne jest w szczególności:
    1. bicie, kopanie, popychanie, szarpanie lub przewracanie;
    2. uderzanie przedmiotami;
    3. ciągnięcie za włosy, ubranie lub inne części ciała;
    4. szczypanie, gryzienie lub drapanie;
    5. plucie na drugą osobę;
    6. blokowanie drogi lub uniemożliwianie odejścia;
    7. celowe przewracanie lub zamykanie kogoś w pomieszczeniu;
    8. dotykanie intymnych części ciała innej osoby;
    9. zmuszanie do przytulania, całowania lub innego kontaktu fizycznego;
    10. rozbieranie lub nakłanianie do rozbierania się;
    11. wykonywanie gestów lub zachowań o charakterze seksualnym wobec drugiego dziecka;
    12. fotografowanie lub nagrywanie drugiej osoby w sytuacjach naruszających jej prywatność.
3. Zabawa nie może być usprawiedliwieniem dla zachowania, które powoduje ból, strach, poniżenie lub dyskomfort drugiego dziecka.
4. Jeżeli dziecko mówi „nie”, „przestań”, „nie chcę”, odsuwa się, płacze, okazuje lęk lub w inny sposób sygnalizuje brak zgody, drugie dziecko powinno natychmiast przerwać dane zachowanie.

Bezpieczna komunikacja

1. Dzieci powinny komunikować się ze sobą w sposób spokojny i pełen szacunku.
2. Niedopuszczalne jest:
    1. wyzywanie i używanie obraźliwych określeń;
    2. grożenie;
    3. zastraszanie;
    4. szantażowanie;
    5. poniżanie i ośmieszanie;
    6. celowe rozpowszechnianie krzywdzących informacji;
    7. wyśmiewanie czyichś trudności, błędów lub niepełnosprawności;

8. używanie określeń dyskryminujących;
9. nakłanianie innych osób do izolowania lub prześladowania dziecka.

3. Dziecko ma prawo do wyrażania własnego zdania, jednak sposób jego wyrażania nie może naruszać godności innych osób.
4. W sytuacji konfliktu należy unikać podnoszenia głosu, wyzwisk, gróźb i zachowań agresywnych.

Zasady dotyczące różnic i odmienności

1. Każde dziecko ma prawo być traktowane z szacunkiem bez względu na swoje cechy, możliwości, zainteresowania i sposób funkcjonowania.
2. Niedopuszczalne jest wyśmiewanie lub poniżanie dziecka z powodu:
    1. wyglądu lub sylwetki;
    2. sposobu ubierania się;
    3. wyników w nauce;
    4. sposobu mówienia lub komunikowania się;
    5. trudności w nauce;
    6. niepełnosprawności lub innych trudności rozwojowych;
    7. zainteresowań;
    8. sytuacji materialnej lub rodzinnej;
    9. miejsca zamieszkania lub pochodzenia;
    10. jakiejkolwiek innej cechy, która może stać się powodem wykluczenia.
3. Dzieci powinny podejmować działania sprzyjające włączaniu każdego członka grupy do wspólnych aktywności.
4. W przypadku zauważenia wykluczania lub prześladowania rówieśnika dziecko powinno poinformować o tym osobę dorosłą.

Zasady korzystania z internetu i urządzeń elektronicznych

1. Te same zasady szacunku i bezpieczeństwa obowiązują dzieci podczas kontaktów bezpośrednich oraz w internecie.
2. Niedopuszczalne jest:
    1. wyśmiewanie lub obrażanie innych w internecie;
    2. publikowanie ośmieszających zdjęć, filmów lub nagrań bez zgody osoby przedstawionej;
    3. tworzenie fałszywych kont w celu ośmieszania lub krzywdzenia drugiej osoby;
    4. rozpowszechnianie prywatnej korespondencji;
    5. publikowanie informacji dotyczących życia prywatnego innego dziecka;
    6. wysyłanie gróźb lub wiadomości mających na celu zastraszenie;
    7. tworzenie grup lub czatów służących wykluczaniu konkretnej osoby;
    8. nakłanianie innych do obrażania lub atakowania rówieśnika;
    9. udostępnianie treści przedstawiających przemoc lub treści seksualne z udziałem dzieci;
    10. szantażowanie lub wymuszanie przesyłania zdjęć, filmów lub innych materiałów.
3. Dziecko, które otrzymało krzywdzącą wiadomość lub zauważyło cyberprzemoc, powinno:

1. nie odpowiadać agresją na agresję;
2. zachować wiadomość, zdjęcie, film lub zrzut ekranu, jeżeli jest to możliwe;
3. zablokować sprawcę, jeżeli jest to bezpieczne;
4. poinformować osobę dorosłą, której ufa;
5. nie rozpowszechniać dalej krzywdzących materiałów.

Relacje koleżeńskie i grupowe

1. Każde dziecko ma prawo samodzielnie decydować, z kim chce spędzać czas i utrzymywać relacje koleżeńskie, z poszanowaniem zasad bezpieczeństwa i godności innych osób.
2. Niedopuszczalne jest tworzenie grup mających na celu wykluczenie, poniżanie lub prześladowanie konkretnego dziecka.
3. Dzieci nie powinny nakłaniać innych do zerwania kontaktu z konkretną osobą poprzez groźby, szantaż lub wywieranie presji.
4. Konflikt między dwojgiem dzieci nie powinien prowadzić do angażowania całej grupy przeciwko jednej osobie.
5. Jeżeli konflikt jest długotrwały, powtarzalny lub wiąże się z przewagą jednej strony, dziecko powinno zwrócić się o pomoc do osoby dorosłej.

Przemoc rówieśnicza i bullying

1. Szkoła nie akceptuje przemocy rówieśniczej w żadnej formie.
2. Za zachowania niedopuszczalne uznaje się w szczególności:
    1. przemoc fizyczną;
    2. przemoc psychiczną;
    3. wyśmiewanie i poniżanie;
    4. izolowanie i wykluczanie;
    5. rozpowszechnianie plotek i nieprawdziwych informacji;
    6. groźby i zastraszanie;
    7. niszczenie lub zabieranie rzeczy;
    8. wymuszanie pieniędzy lub innych korzyści;
    9. cyberprzemoc;
    10. nakłanianie innych do przemocy wobec konkretnego dziecka.
3. Szczególnej uwagi wymagają zachowania powtarzające się, celowe i skierowane przeciwko jednemu dziecku, zwłaszcza gdy występuje nierównowaga sił pomiędzy stronami.
4. Dziecko będące świadkiem przemocy nie powinno pozostawać obojętne. Powinno, w sposób bezpieczny dla siebie, poinformować nauczyciela, pedagoga, psychologa, wychowawcę lub inną zaufaną osobę dorosłą.
5. Zgłoszenie przemocy nie jest donoszeniem. Jest działaniem mającym na celu ochronę osoby krzywdzonej i zapewnienie bezpieczeństwa.

Zachowania niedopuszczalne

Za szczególnie niedopuszczalne uznaje się:

1. stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej;
2. grożenie innemu dziecku;
3. zmuszanie do określonych zachowań;
4. szantażowanie;
5. wymuszanie pieniędzy, rzeczy lub innych korzyści;
6. niszczenie lub kradzież cudzej własności;
7. celowe izolowanie lub wykluczanie;
8. uporczywe wyśmiewanie, przezywanie lub poniżanie;
9. naruszanie prywatności i intymności;
10. podejmowanie zachowań o charakterze seksualnym wobec innego dziecka;
11. rozpowszechnianie zdjęć, filmów lub informacji o drugim dziecku bez jego zgody, szczególnie materiałów naruszających jego prywatność;
12. stosowanie cyberprzemocy;
13. nakłanianie innych osób do udziału w przemocy;
14. nagrywanie przemocy lub poniżania innych osób i udostępnianie takich materiałów;
15. zachęcanie osoby krzywdzonej do zachowania przemocy w tajemnicy.

Zasady reagowania dziecka na krzywdzenie

1. Dziecko, które doświadcza niewłaściwego zachowania ze strony rówieśnika, powinno – jeżeli czuje się bezpiecznie – jasno powiedzieć: „Nie zgadzam się”, „Przestań”, „Nie rób tego”.
2. Dziecko nie ma obowiązku samodzielnie konfrontować osoby, która je krzywdzi, jeżeli czuje lęk lub zagrożenie.
3. Dziecko powinno jak najszybciej powiedzieć o sytuacji zaufanej osobie dorosłej.
4. Dziecko może zwrócić się w szczególności do:
    1. wychowawcy;
    2. pedagoga szkolnego;
    3. psychologa szkolnego;
    4. nauczyciela;
    5. dyrektora szkoły;
    6. rodzica lub opiekuna;
    7. innej zaufanej osoby dorosłej.
5. Jeżeli pierwsza osoba, której dziecko zgłosiło problem, nie zapewniła mu odpowiedniej pomocy, dziecko ma prawo powiedzieć o sytuacji kolejnej osobie dorosłej.
6. Dziecko, które jest świadkiem krzywdzenia innego dziecka, powinno poinformować o tym osobę dorosłą. Nie powinno samodzielnie podejmować działań, które mogłyby narazić je na niebezpieczeństwo.

Odpowiedzialność za relacje rówieśnicze

1. Każde dziecko odpowiada za swoje zachowanie i powinno mieć świadomość konsekwencji krzywdzenia innych osób.
2. W przypadku naruszenia zasad szkoła podejmuje działania adekwatne do wieku dziecka, jego możliwości rozwojowych, charakteru zdarzenia oraz stopnia zagrożenia bezpieczeństwa.

3. Podejmowane działania powinny mieć przede wszystkim charakter ochronny, wychowawczy i naprawczy.
4. W przypadku poważnego lub powtarzającego się naruszania bezpieczeństwa szkoła podejmuje działania przewidziane w obowiązujących w szkole procedurach.
5. W sytuacjach wymagających interwencji zewnętrznej szkoła może zawiadomić rodziców lub opiekunów prawnych oraz właściwe instytucje, w szczególności Policję, sąd rodzinny lub inne podmioty właściwe do udzielenia pomocy dziecku.

Zasada „STOP – ODEJDŹ – POWIEDZ"

W celu ułatwienia dzieciom reagowania w sytuacjach zagrożenia szkoła promuje prostą zasadę:

STOP – powiedz jasno, że nie zgadzasz się na dane zachowanie.

ODEJDŹ – jeśli możesz, oddal się od osoby lub sytuacji, która powoduje zagrożenie.

POWIEDZ – poinformuj zaufaną osobę dorosłą o tym, co się wydarzyło.

Dziecko powinno pamiętać, że:

„To nie jest moja wina. Mam prawo szukać pomocy. Powiedzenie dorosłemu o krzywdzeniu nie jest donoszeniem."

Postanowienia końcowe

1. Zasady bezpiecznych relacji dziecko–dziecko obowiązują wszystkich małoletnich przebywających na terenie szkoły oraz podczas zajęć, wycieczek, wyjść, uroczystości, zawodów, imprez i innych aktywności organizowanych przez szkołę.
2. Zasady te odnoszą się również do komunikacji dzieci poza terenem szkoły, jeżeli zachowania te pozostają w związku z funkcjonowaniem społeczności szkolnej lub wpływają na bezpieczeństwo dziecka w szkole.
3. Zasady powinny być przedstawione dzieciom w sposób dostosowany do ich wieku, możliwości poznawczych i rozwojowych.
4. Szkoła podejmuje działania edukacyjne mające na celu rozwijanie u dzieci umiejętności rozpoznawania przekraczania granic, reagowania na przemoc, rozwiązywania konfliktów oraz szukania pomocy.
5. Niniejszy dokument stanowi integralną część **Standardów Ochrony Małoletnich obowiązujących w szkole**.

Załącznik nr 3

Proces wdrożenia procedury reagowania

W PRZYPADKU ZACHOWANIA TRUDNEGO, AGRESYWNEGO LUB PRZEMOCY ZE STRONY DZIECKA

w przypadku zaobserwowania u dziecka przejawów wzmożonego napięcia, zdenerwowania lub trudności stwarzających prawdopodobieństwo wystąpienia zachowania trudnego, w tym agresywnego, autoagresywnego, zagrażającego sobie lub otoczeniu należy niezwłocznie podjąć działania, aby przeciwdziałać jego rozwinięciu, w tym należy podjąć z dzieckiem rozmowę uspokajającą, wyciszającą, o ile to możliwe, na neutralny temat (metoda przekierowania uwagi) lub inne oddziaływanie kojące/uspokajające;

w sytuacji eskalacji zachowań trudnych, niepożądanych należy podjąć próbę ich wygaszenia, przerwania, adekwatnie do sytuacji, z uwzględnieniem rozpoznanego wcześniej ryzyka wystąpienia zachowań trudnych, agresywnych, autoagresywnych oraz ustalonych i stosowanych u dzieci indywidualnych strategii proaktywnych lub nieawersyjnych strategii reaktywnych;

jeżeli podjęte czynności w danej sytuacji nie przynoszą efektów i następuje eskalacja zachowań trudnych, agresywnych, autoagresywnych należy poinformować osoby wskazane do podejmowania procedury interwencyjnej lub inne osoby z pracowników, które znajdują się w pobliżu, z prośbą o pomoc; osoby te niezwłocznie informują osoby decyzyjne lub specjalistów i udzielają wsparcia w danej sytuacji;

- następnie, w przypadku wystąpienia bardzo agresywnego zachowania, którego nie można powstrzymać i stwarza ono zagrożenie dla zdrowia i życia własnego i innych osób, należy niezwłocznie, jeżeli jest taka konieczność, udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej, wezwać Pogotowie Ratunkowe lub Policję, a następnie powiadomić opiekunów dziecka - w tej sytuacji można, jeśli jest to niezbędne, możliwe i bezpieczne dla każdego uczestnika zdarzenia, zastosować jak najmniej inwazyjną formę przerwania aktu agresji;

- należy zadbać o bezpieczeństwo każdego uczestnika zdarzenia, w tym świadków;

jeżeli okoliczności zdarzenia na to pozwolą – niezwłocznie - osoba wskazana w procedurze interwencyjnej podejmuje rozmowę stwarzającą dziecku możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii w celu ustalenia przyczyn i okoliczności zdarzenia; w trakcie rozmowy z dzieckiem, o ile nie zakłóci to jej przebiegu, należy zanotować istotne informacje; po zakończeniu rozmowy sporządza się notatkę z uwzględnieniem całego zdarzenia i przekazanych informacji od świadków zdarzenia, o sytuacji należy poinformować opiekunów;

- do momentu uzyskania pewności, że sytuacja została zażegnana, a zachowanie trudne ustąpiło, nie wolno pozostawić dziecka samemu sobie, tzn. „stracić go z pola widzenia”;
- należy zadbać o bezpieczeństwo wszystkich uczestników zdarzenia, świadków i udzielić im wsparcia, np. pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Szczególne warunki rozmowy interwencyjnej:

- rozmowa powinna być przeprowadzona bez presji czasu, pospieszania dziecka oraz powinna być dostosowana do potrzeb i możliwości dziecka; miejsce jej przeprowadzenia winno uwzględniać m.in. specyfikę odbioru i przetwarzania bodźców sensorycznych przez dziecko; należy wziąć pod uwagę język i sposoby komunikacji dziecka;
- osoba prowadząca rozmowę winna znać sposoby regulacji emocji przez dziecko (np. stimowanie/zachowania autostymulujące) oraz mieć wiedzę, czy u dziecka występują zachowania trudne (np. zachowania agresywne, autoagresywne);
- podczas rozmowy trzeba pozwolić dziecku na swobodną wypowiedź, w tym ujawnienie obaw, nie przerywać, nie krytykować, nie uzupełniać wypowiedzi własnymi domysłami, nie komentować treści przekazywanych przez dziecko, nie minimalizować znaczenia tego, co się wydarzyło;
- rozmowa powinna przebiegać w spokojnej atmosferze; po jej zakończeniu dziecko winno zostać objęte adekwatnym wsparciem do czasu ustabilizowania sytuacji i wyciszenia zachowania - nie wolno pozostawić dziecka samemu sobie, „stracić z pola widzenia” do momentu uzyskania pewności, że sytuacja jest ustabilizowana.

Wskazania dla pracowników:

- zapoznanie się z w/w procedurą reagowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony dziecka, zadaniami i procesem realizowania w przypadku jej podjęcia,
- współpraca z osobą wyznaczoną do podejmowania procedury interwencji w szkole, stosowanie się do jej poleceń w trakcie zdarzenia;
- dysponowanie numerami osób odpowiedzialnych za podejmowanie interwencji w szkole, osób decyzyjnych;
- systematyczne doskonalenie kompetencji i umiejętności w zakresie niezbędnym do podejmowania działań określonych w w/w procedurze.

Załącznik nr 4

Gdzie skierować opiekuna potrzebującego wsparcia dla siebie i dziecka?

- **Lokalne ośrodki pomocy społecznej** – oprócz wsparcia ekonomicznego, prawnego, mieszkaniowego, rzeczowego itd. wiele ośrodków oferuje również warsztaty podnoszenia umiejętności wychowawczych, kursy kompetencji rodzicielskich czy zajęcia w ramach „Akademii rodziców". W OPS-ie istnieje ponadto możliwość uzyskania pomocy asystenta rodziny (na wniosek rodziców), a także zawnioskowania o asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, jeśli rodzina posiada pod opieką dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności. Dla wielu rodzin możliwość uzyskania wsparcia asystenckiego jest tym, co ratuje dziecko i rodzinę przed trwałym kryzysem! Pomoc OPS-u jest nieodpłatna.

  I. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Kilińskiego 102/102a, 90-012 Łódź tel. 42 685 43 62 lub 42 685 43 63

  II. Pomoc można uzyskać również w odpowiednim Wydziale Pracy Środowiskowej, właściwym dla miejsca zamieszkania rodziny:

  - I Wydział Pracy Środowiskowej – Bałuty i część Polesia ul. gen. Tadeusza Kutrzeby 16, 91-016 Łódź tel. 42 207 14 50

  - II Wydział Pracy Środowiskowej – Śródmieście i Widzew ul. gen. Stefana Grota-Roweckiego 30, 93-217 Łódź tel. 42 677 15 50 lub 42 677 15 53

  - III Wydział Pracy Środowiskowej – Górna i część Polesia ul. Będzińska 5, 90-001 Łódź tel. 42 684 44 81

  III. Punkty Pracy Socjalnej

  - ul. Wielkopolskiej 53
  - ul. Marynarskiej 37
  - ul. Sprinterów 11
  - ul. Rybnej 18
  - ul. Tokarzewskiego 53
  - ul. Olimpijskiej 7
  - ul. 10 Lutego 7/9
  - ul. Tramwajowej 21
  - ul. Zbocze 2a
  - al. Piłsudskiego 154
  - ul. Sacharowa 21a
  - ul. Senatorskiej 4
  - ul. Dąbrowskiego 33
  - ul. Paderewskiego 47
  - ul. Rzgowskiej 170
  - ul. Tuwima 35

- **Ośrodki interwencji kryzysowej** – placówki prowadzone przez powiaty. Oferują pomoc osobom, które doświadczają trudnej sytuacji życiowej i braku równowagi psychicznej na skutek m.in.: śmierci bliskiej osoby, choroby własnej, dziecka czy innej bliskiej osoby, rozwodu/rozstania, konfliktów w rodzinie, zagrożenia przemocą. W ośrodku prowadzone jest poradnictwo psychologiczne, interwencja kryzysowa, krótkoterminowa psychoterapia, organizowane są warsztaty i grupy wsparcia. Pomoc OIK-u jest nieodpłatna.
    I. Ośrodek Interwencji Kryzysowej – ul. Niciarniana 41, 92-320 Łódź, tel. 42 630 11 02 – całodobowa, bezpłatna pomoc psychologiczna oraz poradnictwo dotyczące przemocy i pomoc prawno-socjalna.
    II. Fundacja Wsparcia Psychospołecznego – jednostka specjalistycznego poradnictwa – ul. 28 Pułku Strzelców Kaniowskich 71/73, 90-558 Łódź, tel. 794 430 463 – poradnictwo psychologiczne, rodzinne, prawne i psychospołeczne.
    III. Fundacja Wsparcia Psychospołecznego – jednostka specjalistycznego poradnictwa – ul. Zbożowa 9, 91-844 Łódź, tel. 794 430 463 – poradnictwo psychologiczne i rodzinne.
- **Poradnie psychologiczno-pedagogiczne** – świadczą pomoc diagnostyczną i konsultacyjną, organizują kursy psychoedukacyjne i podnoszące kompetencje rodzicielskie (np. szkoła dla rodziców, warsztaty pozytywnej dyscypliny, warsztaty dla rodziców dzieci z ADHD). Pracują w nich zespoły orzecznicze, umożliwiające uzyskanie m.in. orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju, orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania. Pomoc w publicznej PPP jest bezpłatna.
    I. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 – ul. Hipoteczna 3/5, 91-335 Łódź, tel. 42 651 49 72, 690 418 676
    II. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 – ul. Motylowa 3, 91-362 Łódź, tel. 42 659 15 81
    III. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 – ul. Dowborczyków 5, 90-019 Łódź, tel. 42 676 73 05
    IV. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 4 – al. Marsz. Józefa Piłsudskiego 101, 92-332 Łódź, tel. 42 674 45 88, 42 674 59 73
    V. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 5 – ul. Ksawerego Praussa 2, 94-203 Łódź, tel. 42 637 16 08
    VI. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 6 – ul. Rzgowska 25, 93-008 Łódź, tel. 42 681 92 82

VII. Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla Młodzieży – al. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego 86, 94-050 Łódź, tel. 42 688 16 68, 42 688 15 39, 533 575 353

7. **Specjalistyczne poradnie rodzinne** – publiczne ośrodki świadczące pomoc psychologiczną i wsparcie dla par i rodzin. Udzielają konsultacji indywidualnych i rodzinnych, prowadzą psychoterapię dzieci i dorosłych, organizują warsztaty i grupy dla rodziców. Pomoc SPR jest bezpłatna.
    I. Fundacja Wsparcia Psychospołecznego – specjalistyczne poradnictwo rodzinne i psychospołeczne – ul. Piotrkowska 270 lok. 422, 90-361 Łódź, tel. 794 430 463
    II. Profilaktyczno-Rozwojowy Ośrodek Młodzieży i Dzieci PROM – ul. Jaracza 40, 90-252 Łódź, tel. 42 630 03 73 – pomoc i konsultacje dla rodzin, w szczególności w problemach związanych z uzależnieniami.
    III. Centrum Służby Rodzinie – ul. Broniewskiego 1a, 93-162 Łódź – wsparcie rodzin i poradnictwo specjalistyczne. Fundacja Służby Rodzinie „Nadzieja"
    IV. Poradnia Rodzinna Salomon – ul. Piotrkowska 125, 90-430 Łódź – konsultacje i pomoc psychoterapeutyczna dla rodzin. Poradnia Rodzinna Salomon
    V. Specjalistyczna Poradnia Wspierania Rozwoju i Terapii – ul. Hipoteczna 3/5, 91-335 Łódź, tel. 42 653 76 75 – pomoc psychologiczna, pedagogiczna, terapia oraz wsparcie dla rodziców.
8. **Ośrodki wsparcia dziennego** (dawniej „świetlice środowiskowe") – pobyt dziecka w takim ośrodku trwa kilka godzin (głównie po lekcjach), jest bezpłatny i dobrowolny, a oferta kierowana jest przede wszystkim do rodzin borykających się z trudnościami wychowawczo-opiekuńczymi, które wychowują dzieci w wieku szkolnym. W ośrodkach wsparcia dziennego dzieci mogą otrzymać posiłek, pomoc w odrabianiu lekcji, uczestniczyć w zajęciach socjoterapeutycznych, kompensacyjnych i innych.
    I. Anielisko – Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego – ul. Henryka Sienkiewicza 60, 90-058 Łódź, tel. 42 637 22 53
    II. Świetlica Środowiskowa „Przystań" – ul. Pomorska 60/1U, 91-408 Łódź, tel. 783 138 909
    III. Świetlica Środowiskowa M.Łodzi „Niegniewni" – ul. Władysława Broniewskiego 1A, 93-162 Łódź, tel. 605 191 161
    IV. DOBROdzieje się – Świetlica – ul. kpt. Stefana Pogonowskiego 34, 90-746 Łódź, tel. 790 590 855

9. **Środowiskowe centra zdrowia psychicznego dla dorosłych oraz środowiskowe centra zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży** – oferują wsparcie dla dzieci oraz rodziców doświadczających kryzysu psychicznego i trudności rodzicielskich w formie indywidualnej, grup terapeutycznych i warsztatów. Centra działają w ramach NFZ.

a. Dla dzieci i młodzieży:

I. PrzyStań DiM – Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży – ul. Mielczarskiego 35, 91-067 Łódź, tel. 42 616 35 35. Pomoc obejmuje dzieci i młodzież, a także ich rodziny.
II. Centrum Środowiskowej Opieki Psychologicznej dla Dzieci – ul. Kościuszki 39, 90-418 Łódź, tel. 42 630 20 20, 882 731 923.
III. Centrum Środowiskowej Opieki Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży – Centrum CBT – ul. Sterlinga 27/29, 90-212 Łódź, tel. 42 209 37 47.
IV. Centrum Środowiskowej Opieki Psychologicznej – Fundacja Gajusz – ul. Piotrkowska 17, 90-406 Łódź, tel. 885 800 202.
V. Centrum Środowiskowej Opieki Psychologicznej – Centrum Medyczne CENTERMED – al. Piłsudskiego 157, 92-332 Łódź, tel. 41 344 87 53 wew. 3.
VI. Centrum Środowiskowej Opieki Psychologicznej – NZOZ Fundacji z Aspi-Racjami – ul. Obywatelska 57, 93-562 Łódź, tel. 537 915 760.

b. Dla dorosłych:

I. Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi – Centrum Zdrowia Psychicznego – ul. Mielczarskiego 35, 91-067 Łódź, tel. 42 616 35 35.
II. Specjalistyczny Szpital Psychiatryczny im. J. Babińskiego – Centrum Zdrowia Psychicznego – ul. Aleksandrowska 159, 91-229 Łódź, tel. 42 715 58 98 (izba przyjęć psychiatryczna).
III. Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych „Lniana" – ul. Lniana 2, 91-158 Łódź, tel. 42 652 73 91.
IV. Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych – Łódź Polesie – ul. Marii Skłodowskiej-Curie 15/17, Łódź – placówka powstaje w budynku dawnego Szpitala Betlejem.

10. **Centra pomocy dzieciom** – są to miejsca, w których dzieci pokrzywdzone przestępstwem oraz ich opiekunowie otrzymują pod jednym dachem kompleksową i interdyscyplinarną pomoc. Oznacza to, że sprawę dziecka, które trafi pod opiekę centrum, prowadzi od początku do końca grupa tych samych profesjonalistów. Na spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego wspólnie podejmują decyzję, jakiego rodzaju wsparcia potrzebuje dziecko i jego opiekunowie. Strategię pomocy realizują – na ile jest to możliwe – pracownicy szkoły: psycholodzy, lekarze, pracownik socjalny. Odbywa się tu również przesłuchanie sądowe dziecka, jeśli jest to potrzebne. Mapę tych miejsc znajdziesz na stronie: https://centrapomocydzieciom.fdds.pl/.
11. **Ogólnopolskie i lokalne organizacje pozarządowe zajmujące się wspieraniem rodziców i dzieci.** Warto zachęcić rodziców, aby sprawdzili i poszukali oferty dla siebie. Wśród

dostępnych możliwości są między innymi: grupy wsparcia (dla rodziców małych dzieci, dla rodziców w żałobie, dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością itd.), konsultacje i terapie psychologiczne, warsztaty i zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców, warsztaty dla dzieci.

I. Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę – pomoc dzieciom i rodzicom w sytuacjach przemocy, wykorzystywania, kryzysów i problemów wychowawczych; prowadzi również poradnictwo i działania edukacyjne.

II. Fundacja Gajusz – Centrum Terapii i Pomocy Dziecku i Jego Rodzinie CUKINIA – ul. Piotrkowska 17, 90-406 Łódź**,** tel. 885 800 202 – pomoc psychologiczna i terapeutyczna dla dzieci, które doświadczyły traumatycznych przeżyć, oraz ich rodzin.

III. Fundacja Słonie na Balkonie – al. Tadeusza Kościuszki 39, 90-427 Łódź**,** tel. 42 672 61 19 – pomoc psychologiczna i terapeutyczna dzieciom oraz rodzinom.

IV. Fundacja Wsparcia Psychospołecznego **–** ul. 28 Pułku Strzelców Kaniowskich 71/73, 90-558 Łódź**,** tel. 794 430 463 – pomoc psychologiczna, rodzinna i psychospołeczna.

V. Fundacja Pomocy Rodzinie „OPOKA" – pl. Norberta Barlickiego 11, 90-615 Łódź – wsparcie dzieci, młodzieży i rodzin.

VI. Fundacja Służby Rodzinie „Nadzieja" / Centrum Służby Rodzinie – ul. Broniewskiego 1a, 93-162 Łódź**,** tel. 604 237 345 – pomoc i wsparcie rodzin.

VII. Fundacja „Dom w Łodzi" – ul. Wierzbowa 13, 91-426 Łódź**,** tel. 42 678 01 00 – pomoc dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej oraz działania na rzecz dzieci i rodzin.

VIII. Fundacja Pomocy Dzieciom „Dar-Serca" – ul. Wrocławska 1, 91-052 Łódź**,** tel. 730 206 700 – działania na rzecz dzieci i młodzieży wymagających wsparcia.

IX. Stowarzyszenie Łódzkie Hospicjum dla Dzieci – Łupkowa – ul. Łupkowa 1, 91-528 Łódź, tel. 42 656 97 97 – wsparcie dzieci przewlekle i nieuleczalnie chorych oraz ich rodzin.

X. Ośrodek 3 Piętra – ul. 28 Pułku Strzelców Kaniowskich 71/73, 90-558 Łódź**,** tel. 42 632 79 77 – działalność pomocowa i wsparcie osób oraz rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji.

Załącznik nr 5

Ankiety ewaluacyjne Standardów Ochrony Małoletnich

Dla nauczycieli i pracowników szkoły

Ankieta jest anonimowa. Jej celem jest ocena znajomości, stosowania i skuteczności Standardów Ochrony Małoletnich oraz rozpoznanie obszarów wymagających poprawy.

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź, chyba że pytanie wskazuje inaczej.

I. Znajomość Standardów Ochrony Małoletnich

1. Czy zna Pani/Pan Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w szkole?

☐ Tak, znam je dokładnie
☐ Znam je w większości
☐ Znam je częściowo
☐ Nie znam ich

2. Czy wie Pani/Pan, gdzie znajduje się dokument Standardów Ochrony Małoletnich?

☐ Tak
☐ Nie

3. Czy wie Pani/Pan, do kogo należy zgłosić podejrzenie krzywdzenia dziecka?

☐ Tak
☐ Nie
☐ Nie jestem pewna/pewien

4. Czy zna Pani/Pan obowiązujące w szkole procedury postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka?

☐ Tak
☐ Częściowo
☐ Nie

II. Stosowanie Standardów w praktyce

5. Czy uważa Pani/Pan, że Standardy są stosowane w codziennym funkcjonowaniu szkoły?

☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie
☐ Trudno powiedzieć

6. Czy w szkole podejmuje się działania zapobiegające przemocy i krzywdzeniu dzieci?

☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie
☐ Trudno powiedzieć

7. Czy czuje się Pani/Pan przygotowana/y do rozpoznania sygnałów wskazujących na możliwość krzywdzenia dziecka?

☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie

8. Czy czuje się Pani/Pan przygotowana/y do podjęcia właściwej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka?

☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie

9. Czy w szkole dzieci mogą bezpiecznie zgłaszać problemy, przemoc lub inne sytuacje, które budzą ich niepokój?

☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie
☐ Trudno powiedzieć

10. Czy Pani/Pana zdaniem uczniowie wiedzą, do kogo mogą zwrócić się o pomoc?

☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie
☐ Trudno powiedzieć

III. Bezpieczeństwo dzieci

11. Jak ocenia Pani/Pan poziom bezpieczeństwa uczniów w szkole?

☐ Bardzo wysoki
☐ Wysoki
☐ Średni
☐ Niski
☐ Bardzo niski

12. Czy zna Pani/Pan sposoby reagowania na przemoc rówieśniczą i cyberprzemoc?

☐ Tak
☐ Częściowo
☐ Nie

13. Czy szkoła właściwie reaguje na zgłaszane przypadki przemocy lub niewłaściwych zachowań?

☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie
☐ Trudno powiedzieć

14. Czy Pani/Pana zdaniem Standardy przyczyniają się do zwiększenia bezpieczeństwa uczniów?

☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie
☐ Trudno powiedzieć

IV. Doskonalenie Standardów

15. Czy uważa Pani/Pan, że należy wprowadzić zmiany lub uzupełnienia w Standardach?

☐ Tak
☐ Nie
☐ Trudno powiedzieć

16. Jakie działania szkoła powinna podjąć, aby jeszcze lepiej chronić dzieci?

.....

.....

17. Jakie szkolenia lub materiały dotyczące ochrony dzieci byłyby dla Pani/Pana najbardziej potrzebne?

.....

.....

18. Czy chce Pani/Pan przekazać inne uwagi lub propozycje dotyczące Standardów Ochrony Małoletnich?

.....

.....

Dla uczniów

Ankieta jest anonimowa. Nie wpisuj swojego imienia ani nazwiska. Chcemy dowiedzieć się, czy w naszej szkole czujesz się bezpiecznie i czy wiesz, gdzie możesz uzyskać pomoc.

I. Bezpieczeństwo w szkole

1. Czy czujesz się bezpiecznie w szkole?

☐ Zawsze
☐ Często
☐ Czasami
☐ Rzadko
☐ Nigdy

2. Czy wiesz, do kogo możesz zwrócić się, jeśli ktoś Cię krzywdzi lub masz problem?

☐ Tak
☐ Nie
☐ Nie jestem pewien/pewna

3. Czy wiesz, gdzie możesz znaleźć informacje o zasadach ochrony dzieci obowiązujących w szkole?

☐ Tak
☐ Nie

4. Czy nauczyciele reagują, gdy uczeń jest wyśmiewany, obrażany, zastraszany lub krzywdzony?

☐ Zawsze
☐ Często
☐ Czasami
☐ Rzadko
☐ Nigdy
☐ Nie wiem

5. Czy czujesz, że możesz powiedzieć nauczycielowi lub pedagogowi o swoim problemie bez obawy, że zostaniesz wyśmiany lub zlekceważony/a?

☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie

II. Relacje między uczniami

6. Czy uczniowie w Twojej klasie odnoszą się do siebie z szacunkiem?

☐ Zawsze
☐ Często
☐ Czasami
☐ Rzadko
☐ Nigdy

7. Czy zdarzają się w szkole sytuacje wyśmiewania, przezywania lub poniżania uczniów?

☐ Nigdy
☐ Rzadko
☐ Czasami
☐ Często
☐ Bardzo często

8. Czy zdarzają się sytuacje, w których ktoś jest celowo wykluczany z grupy?

☐ Nigdy
☐ Rzadko
☐ Czasami
☐ Często
☐ Bardzo często

9. Czy wiesz, co zrobić, gdy jesteś świadkiem przemocy wobec innego ucznia?

☐ Tak
☐ Nie
☐ Nie jestem pewien/pewna

III. Internet i media społecznościowe

10. Czy wiesz, czym jest cyberprzemoc?

☐ Tak
☐ Nie
☐ Nie jestem pewien/pewna

11. Czy wiesz, gdzie zgłosić cyberprzemoc lub krzywdzące treści w internecie?

☐ Tak
☐ Nie

12. Czy w szkole rozmawia się o bezpiecznym korzystaniu z internetu i mediów społecznościowych?

☐ Często
☐ Czasami
☐ Rzadko
☐ Nigdy
☐ Nie pamiętam

IV. Twoje zdanie

13. Co najbardziej pomaga Ci czuć się bezpiecznie w szkole?

.....

14. Co szkoła mogłaby zrobić, aby uczniowie czuli się jeszcze bezpieczniej?

.....

.....

15. Czy jest coś, o czym chciałbyś/chciałabyś powiedzieć dorosłym w szkole na temat bezpieczeństwa uczniów?

.....

.....

Dla rodziców/ opiekunów prawnych

Ankieta jest anonimowa. Celem badania jest poznanie opinii rodziców na temat znajomości i funkcjonowania Standardów Ochrony Małoletnich oraz poziomu bezpieczeństwa dzieci w szkole.

I. Znajomość Standardów

1. Czy zna Pani/Pan Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w szkole?

☐ Tak, znam je
☐ Znam je częściowo
☐ Słyszałem/am o nich, ale ich nie znam
☐ Nie znam ich

2. Czy wie Pani/Pan, gdzie można znaleźć dokument Standardów?

☐ Tak
☐ Nie

3. Czy wie Pani/Pan, do kogo należy zgłosić sytuację, w której dziecko może być krzywdzone?

☐ Tak
☐ Nie
☐ Nie jestem pewna/pewien

4. Czy szkoła przekazała Pani/Panu informacje dotyczące Standardów Ochrony Małoletnich?

☐ Tak
☐ Nie
☐ Nie pamiętam

II. Bezpieczeństwo dziecka

5. Czy uważa Pani/Pan, że dziecko czuje się w szkole bezpiecznie?

☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie
☐ Trudno powiedzieć

6. Czy Pani/Pana zdaniem szkoła właściwie reaguje na sytuacje przemocy, agresji, wyśmiewania lub innych zachowań zagrażających dzieciom?

☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie

☐ Zdecydowanie nie
☐ Nie wiem

7. Czy wie Pani/Pan, do kogo dziecko może zwrócić się o pomoc w szkole?

☐ Tak
☐ Nie

8. Czy uważa Pani/Pan, że dziecko może zgłosić problem pracownikowi szkoły bez obawy przed zlekceważeniem lub wyśmianiem?

☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie
☐ Trudno powiedzieć

III. Relacje rówieśnicze

9. Czy Pani/Pana zdaniem szkoła skutecznie przeciwdziała przemocy rówieśniczej?

☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie
☐ Nie wiem

10. Czy szkoła podejmuje działania dotyczące przeciwdziałania cyberprzemocy?

☐ Tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Nie
☐ Nie wiem

11. Czy dziecko otrzymuje w szkole informacje dotyczące praw dziecka, bezpieczeństwa oraz sposobów szukania pomocy?

☐ Tak
☐ Często
☐ Czasami
☐ Rzadko
☐ Nie wiem

IV. Współpraca szkoły z rodzicami

12. Czy wie Pani/Pan, gdzie zgłosić swoje obawy dotyczące bezpieczeństwa dziecka?

☐ Tak
☐ Nie

13. Czy uważa Pani/Pan, że szkoła odpowiednio informuje rodziców o działaniach podejmowanych na rzecz bezpieczeństwa dzieci?

☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie
☐ Trudno powiedzieć

14. Czy uważa Pani/Pan, że Standardy Ochrony Małoletnich zwiększają bezpieczeństwo dzieci w szkole?

☐ Zdecydowanie tak
☐ Raczej tak
☐ Raczej nie
☐ Zdecydowanie nie
☐ Trudno powiedzieć

V. Potrzeby i propozycje

15. Jakie działania szkoła powinna podjąć, aby zwiększyć bezpieczeństwo dzieci?

.....

.....

16. Jakie tematy związane z bezpieczeństwem dzieci chcieliby Państwo, aby szkoła poruszała podczas spotkań lub warsztatów dla rodziców?

.....

.....

17. Czy ma Pani/Pan uwagi lub propozycje dotyczące Standardów Ochrony Małoletnich?

.....

.....

Załącznik nr 6

Standardy Ochrony Małoletnich – wersja dla uczniów

W NASZEJ SZKOLE KAŻDE DZIECKO MA PRAWO CZUĆ SIĘ BEZPIECZNIE

Każdy uczeń ma prawo do:

- ✓ szacunku i dobrego traktowania,
- ✓ bezpieczeństwa i ochrony przed krzywdzeniem,
- ✓ wyrażania swojego zdania,
- ✓ prywatności i poszanowania swoich granic,
- ✓ pomocy, gdy dzieje się coś złego.

🤝 **JAK POWINNIŚMY TRAKTOWAĆ SIEBIE NAWZAJEM?**

W naszej szkole:

- ✓ jesteśmy dla siebie życzliwi i szanujemy się,
- ✓ nie wyśmiewamy, nie przezywamy i nie poniżamy innych,
- ✓ nie bijemy, nie popychamy i nie robimy nikomu krzywdy,
- ✓ szanujemy cudze rzeczy,
- ✓ nie wykluczamy nikogo z grupy,
- ✓ szanujemy to, że każdy może być inny,
- ✓ staramy się rozwiązywać konflikty spokojnie.

✋ **TWOJE GRANICE SĄ WAŻNE**

Nikt nie może:

- ✓ zmuszać Cię do przytulania, całowania lub dotykania,
- ✓ dotykać Cię w sposób, który Ci się nie podoba,
- ✓ zmuszać Cię do zrobienia czegoś, czego nie chcesz,
- ✓ straszyć Cię lub grozić Ci.

Masz prawo powiedzieć: „NIE!”, „STOP!” albo „PRZESTAŃ!”.

📱 **BEZPIECZEŃSTWO W INTERNECIE**

Pamiętaj:

- ✓ nie publikuj zdjęć ani filmów innych osób bez ich zgody,
- ✓ nie wyśmiewaj i nie obrażaj innych w internecie,
- ✓ nie wysyłaj dalej krzywdzących zdjęć, filmów lub wiadomości,
- ✓ nie podawaj innym swoich haseł,
- ✓ jeśli ktoś Cię krzywdzi w internecie – powiedz o tym dorosłemu.

🚨 **GDY KTOŚ CIĘ KRZYWDZI**

Jeśli ktoś Cię bije, wyśmiewa, straszy, szantażuje, prześladuje lub robi Ci coś, czego nie chcesz:

1. Powiedz STOP.
2. Odejdź, jeśli możesz.
3. Powiedz o tym dorosłemu.

Możesz powiedzieć:

- ✓ rodzicowi lub opiekunowi,
- ✓ wychowawcy,
- ✓ nauczycielowi,
- ✓ pedagogowi,
- ✓ psychologowi,
- ✓ dyrektorowi,
- ✓ innej zaufanej osobie dorosłej.

PAMIĘTAJ!

To nie jest Twoja wina, jeśli ktoś Cię krzywdzi.

Nie musisz radzić sobie sam/sama.

Proszenie o pomoc nie jest donoszeniem.

Masz prawo czuć się bezpiecznie!

Załącznik nr 7

Karty Interwencji

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

SZKOŁY EDUKACJI INNOWACYJNEJ

Karta interwencji

Imię i nazwisko dziecka:		
Przyczyny interwencji (forma krzywdzenia).....		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia:.....		
Opis działań podjętych przez psychologa/ pedagoga	**Data**	**Działanie**
Spotkanie z opiekunem dziecka	**Data**	**Opis spotkania**
Forma podjętej interwencji. (zakreślić właściwe)	- zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa - wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny - inny rodzaj interwencji	
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji	....	
Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli placówka uzyskała informacje o wynikach/ działania placówki/działania rodziców	**Data**	**Działanie**

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

SZKOŁY EDUKACJI INNOWACYJNEJ

Opis spotkania z rodzicami/ opiekunami prawnymi ucznia/ uczennicy

Data spotkania: .....
Imię i nazwisko ucznia/ uczennicy: .....
Osoby uczestniczące w spotkaniu: .....
.....
Przyczyna spotkania: .....
.....
Przebieg spotkania: .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
Wnioski i dalsze kierunki postępowania: .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podpisy osób uczestniczących w spotkaniu:
1.....
2.....
3.....
4.....

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

SZKOŁY EDUKACJI INNOWACYJNEJ

Opis spotkania z uczniem/ uczennicą zgłaszającym/ zgłaszającą naruszenie jej/ jego godności osobistej przez osobę dorosłą

Data spotkania: .....
Imię i nazwisko ucznia/ uczennicy: .....
Osoby uczestniczące w spotkaniu: .....
.....
Przyczyna spotkania: .....
.....
Przebieg spotkania: .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
Wnioski i dalsze kierunki postępowania: .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podpisy osób uczestniczących w spotkaniu:
1.....
2.....
3.....

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

SEI SZKOŁY EDUKACJI INNOWACYJNEJ

Opis spotkania z nauczycielem/ rodzicem / opiekunem prawnym, którego dotyczy skarga

Data spotkania: .....
Imię i nazwisko nauczyciela: .....
Osoby uczestniczące w spotkaniu: .....
.....
Przyczyna spotkania: .....
.....
Przebieg spotkania: .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
Wnioski i dalsze kierunki postępowania: .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podpisy osób uczestniczących w spotkaniu:
1.....
2.....
3.....

Międzynarodowa Szkoła Podstawowa
Edukacji Innowacyjnej w Łodzi

SZKOŁY EDUKACJI INNOWACYJNEJ

Lista interwencji

Rok szkolny:		
Nazwa placówki:		
Osoba odpowiedzialna za dokumentację:		
Imię nazwisko i klasa ucznia:	**Data:**	**Opis sytuacji i sposób działania:**
Imię nazwisko i klasa ucznia:	**Data:**	**Opis sytuacji i sposób działania:**
Imię nazwisko i klasa ucznia:	**Data:**	**Opis sytuacji i sposób działania:**

Załącznik nr 8

Procedura Niebieskiej Karty

§ 1. Podstawa prawna

1. Procedura „Niebieskie Karty” jest realizowana w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej wobec małoletniego lub innych osób objętych ochroną.
2. Procedura jest realizowana na podstawie:
   I. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, z późniejszymi zmianami;
   II. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;
   III. Standardów Ochrony Małoletnich obowiązujących w szkole;
   IV. innych obowiązujących przepisów prawa dotyczących ochrony małoletnich.
3. Procedura „Niebieskie Karty” służy zapewnieniu bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej, udzieleniu jej odpowiedniej pomocy oraz podjęciu działań zmierzających do zatrzymania przemocy.
4. Podjęcie procedury „Niebieskie Karty” nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową.

§ 2. Przemoc domowa

1. Przez przemoc domową należy rozumieć zachowanie lub zaniechanie, jednorazowe albo powtarzające się, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności powodujące:
   I. narażenie na utratę życia, zdrowia lub mienia;
   II. naruszenie godności, nietykalności cielesnej lub wolności;
   III. szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym;
   IV. wywołanie cierpienia lub krzywdy;
   V. ograniczenie lub pozbawienie dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy, jeżeli stanowi to formę przemocy ekonomicznej;
   VI. wzbudzanie poczucia zagrożenia, poniżenia lub udręczenia.
2. Przemoc może mieć w szczególności charakter:

   I. fizyczny;
   II. psychiczny;
   III. seksualny;
   IV. ekonomiczny;
   V. polegający na zaniedbywaniu potrzeb dziecka;
   VI. obejmujący zachowania wykorzystujące komunikację elektroniczną lub inne środki porozumiewania się, jeżeli stanowią formę przemocy.

§ 3. Osoby uprawnione do wszczęcia procedury

1. Procedura „Niebieskie Karty” może zostać wszczęta przez uprawnionego przedstawiciela szkoły w przypadku powzięcia, w toku wykonywania obowiązków służbowych lub zawodowych, uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.
2. W szkole działania związane z procedurą mogą podejmować w szczególności:
   I. dyrektor;
   II. pedagog;
   III. pedagog specjalny;
   IV. psycholog;
   V. nauczyciel;
   VI. wychowawca;
   VII. inny pracownik szkoły uprawniony na podstawie obowiązujących przepisów.
3. Osoba, która powzięła informację o podejrzeniu przemocy domowej wobec dziecka, niezwłocznie przekazuje ją dyrektorowi, pedagogowi lub psychologowi szkolnemu, z zachowaniem zasad poufności.
4. Pracownik szkoły nie powinien prowadzić samodzielnego postępowania wyjaśniającego z osobą podejrzewaną o stosowanie przemocy, jeżeli mogłoby to narazić dziecko na dodatkowe zagrożenie.

§ 4. Zasady wszczęcia procedury

1. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje z chwilą wypełnienia formularza **„Niebieska Karta – A”** w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.
2. Do wszczęcia procedury nie jest wymagane:
   I. potwierdzenie, że przemoc rzeczywiście miała miejsce;
   II. zgoda rodzica lub opiekuna prawnego;
   III. zgoda dziecka;
   IV. zgoda osoby podejrzewanej o stosowanie przemocy.
3. W przypadku małoletniego szczególne znaczenie ma dobro dziecka oraz zapewnienie mu bezpieczeństwa.
4. Jeżeli istnieje bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia dziecka, pracownik szkoły podejmuje niezwłocznie działania interwencyjne, w tym w razie potrzeby zawiadamia Policję lub inne właściwe służby.

§ 5. Rozmowa z dzieckiem

1. Rozmowa z dzieckiem powinna odbywać się w warunkach zapewniających mu poczucie bezpieczeństwa, prywatność i możliwość swobodnego wypowiedzenia się.
2. Rozmowę należy prowadzić:
   - ✓ spokojnie;
   - ✓ w sposób dostosowany do wieku i możliwości dziecka;
   - ✓ bez sugerowania odpowiedzi;

- ✓ bez oceniania dziecka;
- ✓ bez obwiniania dziecka za zachowania osoby stosującej przemoc.

3. Dziecku należy przekazać informację, że:

- ✓ ma prawo mówić o tym, co je niepokoi;
- ✓ nie jest odpowiedzialne za zachowanie osoby stosującej przemoc;
- ✓ ma prawo do bezpieczeństwa;
- ✓ może zwrócić się o pomoc do zaufanej osoby dorosłej.

4. Należy unikać wielokrotnego wypytywania dziecka o to samo zdarzenie, jeżeli nie jest to konieczne.
5. W przypadku podejrzenia przemocy seksualnej należy ograniczyć rozmowę do niezbędnych informacji i nie prowadzić szczegółowego przesłuchania dziecka.

§ 6. Wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”

1. Formularz „Niebieska Karta – A” wypełnia osoba uprawniona do wszczęcia procedury.
2. Formularz powinien zostać wypełniony na podstawie posiadanych informacji oraz dokonanych ustaleń, bez formułowania nieuzasadnionych ocen.
3. W formularzu wskazuje się wszystkie osoby doznające przemocy domowej oraz wszystkie osoby stosujące przemoc domową, zgodnie z wymaganiami obowiązujących przepisów.
4. Jeżeli osobą doznającą przemocy jest małoletni, należy w szczególności uwzględnić informacje dotyczące jego bezpieczeństwa i potrzeb.
5. Wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje co do zasady w obecności pełnoletniej osoby doznającej przemocy. W przypadkach określonych w przepisach, w szczególności z powodu jej nieobecności, stanu zdrowia lub zagrożenia życia lub zdrowia, formularz wypełnia się niezwłocznie po ustaniu przeszkody lub nawiązaniu kontaktu.

§ 7. Przekazanie formularza „Niebieska Karta – B”

1. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie doznającej przemocy domowej przekazuje się formularz **„Niebieska Karta – B”**.
2. Jeżeli osobą doznającą przemocy domowej jest małoletni, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu, z uwzględnieniem wyjątków określonych w przepisach.
3. Formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie podejrzewanej o stosowanie przemocy domowej.
4. W przypadku gdy rodzic lub opiekun prawny dziecka jest jednocześnie osobą podejrzewaną o stosowanie przemocy, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się zgodnie z zasadami określonymi w obowiązujących przepisach.

§ 8. Przekazanie formularza „Niebieska Karta – A” do zespołu interdyscyplinarnego

1. Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” przekazuje się niezwłocznie, nie później niż w terminie **5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury**, do zespołu interdyscyplinarnego.
2. Kopię formularza „Niebieska Karta – A” pozostawia się u osoby wszczynającej procedurę.

3. Dokumentacja związana z procedurą jest przechowywana i przetwarzana z zachowaniem zasad poufności, bezpieczeństwa danych oraz obowiązujących przepisów o ochronie danych osobowych.

§ 9. Dalsze działania zespołu interdyscyplinarnego i grupy diagnostyczno-pomocowej

1. Po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta – A" zespół interdyscyplinarny przekazuje go grupie diagnostyczno-pomocowej niezwłocznie, nie później niż w terminie **3 dni roboczych**.
2. Pierwsze posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej odbywa się niezwłocznie, nie później niż w terminie **5 dni roboczych od dnia otrzymania formularza „Niebieska Karta – A"**.
3. Grupa diagnostyczno-pomocowa dokonuje diagnozy sytuacji osoby doznającej przemocy oraz podejmuje działania mające na celu:
   I. zapewnienie jej bezpieczeństwa;
   II. zatrzymanie przemocy;
   III. udzielenie odpowiedniej pomocy;
   IV. monitorowanie sytuacji dziecka i rodziny.
4. W razie potrzeby grupa może korzystać z informacji i współpracy osób oraz instytucji posiadających wiedzę dotyczącą sytuacji dziecka.

§ 10. Działania szkoły na rzecz bezpieczeństwa dziecka

1. Niezależnie od wszczęcia procedury „Niebieskie Karty", szkoła podejmuje działania mające na celu zapewnienie dziecku bezpieczeństwa.
2. W zależności od sytuacji szkoła może:
   I. zapewnić dziecku możliwość rozmowy z pedagogiem lub psychologiem;
   II. objąć dziecko pomocą psychologiczno-pedagogiczną;
   III. poinformować dyrektora szkoły;
   IV. skontaktować się z rodzicem lub opiekunem prawnym, jeżeli nie jest on osobą podejrzewaną o stosowanie przemocy;
   V. skontaktować się z Policją;
   VI. zawiadomić sąd rodzinny;
   VII. skontaktować się z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej;
   VIII. podjąć inne działania wynikające z potrzeb dziecka i obowiązujących przepisów.
3. W przypadku podejrzenia, że sprawcą przemocy jest rodzic lub opiekun prawny dziecka, szkoła dokonuje oceny, czy kontaktowanie się z tą osobą jest bezpieczne i nie spowoduje zwiększenia zagrożenia dla dziecka.
4. W sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka priorytetem jest natychmiastowe zapewnienie mu bezpieczeństwa.

§ 11. Szczególna ochrona małoletniego

1. Wszystkie działania podejmowane w ramach procedury powinny uwzględniać nadrzędną zasadę dobra dziecka.
2. Dziecko nie może być obciążane odpowiedzialnością za wszczęcie procedury „Niebieskie Karty".

3. Dziecko nie może być zmuszane do kontaktu z osobą podejrzewaną o stosowanie wobec niego przemocy, jeżeli kontakt taki mógłby zagrażać jego bezpieczeństwu.
4. Dziecko powinno być chronione przed:
    I. zastraszaniem;
    II. odwetem;
    III. naciskiem ze strony osoby stosującej przemoc;
    IV. wielokrotnym wypytywaniem o zdarzenia;
    V. ujawnianiem informacji o jego sytuacji osobom nieuprawnionym.

§ 12. Dokumentowanie

1. Wszystkie istotne czynności podejmowane przez szkołę w związku z podejrzeniem przemocy domowej powinny być dokumentowane.
2. Dokumentacja może obejmować w szczególności:
    I. informacje o zgłoszeniu;
    II. notatki służbowe;
    III. informacje przekazane przez dziecko;
    IV. informacje przekazane przez świadków;
    V. informacje o podjętych działaniach;
    VI. kopię formularza „Niebieska Karta – A”;
    VII. informacje dotyczące współpracy z innymi instytucjami.
3. Dokumentację przechowuje się w sposób zapewniający jej poufność i ochronę przed dostępem osób nieuprawnionych.
4. Informacje dotyczące dziecka i jego rodziny mogą być udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie obowiązujących przepisów.

§ 13. Zakończenie procedury

1. Procedura „Niebieskie Karty” jest prowadzona przez właściwe podmioty zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Szkoła współpracuje z zespołem interdyscyplinarnym i grupą diagnostyczno-pomocową w zakresie wynikającym z przepisów prawa oraz potrzeb dziecka.
3. Szkoła monitoruje sytuację dziecka w zakresie swoich kompetencji i podejmuje działania ochronne również po przekazaniu formularza „Niebieska Karta – A”.
4. Zakończenie procedury następuje w przypadkach i na zasadach określonych w obowiązujących przepisach.

§ 14. Zasada nadrzędna

Wszystkie działania podejmowane przez pracowników szkoły w związku z podejrzeniem przemocy domowej powinny być prowadzone z poszanowaniem godności dziecka, jego prawa do bezpieczeństwa, prywatności i ochrony przed dalszym krzywdzeniem.

Najważniejszym celem procedury jest zapewnienie dziecku bezpieczeństwa, zatrzymanie przemocy oraz zapewnienie dziecku i jego rodzinie odpowiedniej pomocy.

Załącznik nr 9

Oświadczenia Pracownika Szkoły

OŚWIADCZENIE PRACOWNIKA

o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich i zobowiązaniu do ich przestrzegania

Nazwa szkoły/placówki: .....

Imię i nazwisko pracownika: .....

Stanowisko: .....

I. Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich

Oświadczam, że zostałam/em zapoznana/y z obowiązującymi w **.....** Standardami Ochrony Małoletnich.

Potwierdzam, że zapoznałam/em się z ich treścią, zasadami i procedurami dotyczącymi ochrony dzieci przed krzywdzeniem oraz zasadami postępowania w przypadku podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone.

Zobowiązuję się do:

- ✓ przestrzegania Standardów Ochrony Małoletnich obowiązujących w placówce;
- ✓ kierowania się w swojej pracy dobrem i bezpieczeństwem dziecka;
- ✓ reagowania na wszelkie przejawy krzywdzenia dziecka lub podejrzenie jego krzywdzenia;
- ✓ przestrzegania obowiązujących w placówce procedur interwencji;
- ✓ zachowania poufności informacji dotyczących dzieci i ich sytuacji;
- ✓ niezwłocznego zgłaszania osobom odpowiedzialnym wszelkich niepokojących zdarzeń dotyczących bezpieczeństwa dzieci.

Oświadczenie o zapoznaniu się z Zasadami Bezpiecznych Relacji

Oświadczam, że zostałam/em zapoznana/y z obowiązującymi w placówce **Zasadami Bezpiecznych Relacji między personelem a małoletnimi**.

Zobowiązuję się do ich bezwzględnego przestrzegania, w szczególności do:

- ✓ traktowania każdego dziecka z szacunkiem, życzliwością i poszanowaniem jego godności;
- ✓ respektowania praw dziecka oraz jego granic;
- ✓ stosowania wyłącznie takich form kontaktu fizycznego, które są uzasadnione sytuacją, bezpieczne i zgodne z zasadami obowiązującymi w placówce;
- ✓ niewykorzystywania przewagi wynikającej z pełnionej funkcji wobec dziecka;

- ✓ powstrzymywania się od zachowań, które mogą naruszać godność, prywatność lub poczucie bezpieczeństwa dziecka;
- ✓ niewykorzystywania relacji z dzieckiem do własnych korzyści;
- ✓ przestrzegania zasad dotyczących kontaktów z dziećmi poza placówką oraz kontaktów za pośrednictwem internetu i innych środków komunikacji;
- ✓ reagowania na zachowania innych osób, które mogą zagrażać bezpieczeństwu dziecka.

Oświadczenie dotyczące niekaralności

Oświadczam, że:

1. Nie byłam/em skazana/y prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu, wolności seksualnej i obyczajności, rodzinie i opiece ani za inne przestępstwo popełnione na szkodę małoletniego.
2. Nie toczy się wobec mnie postępowanie karne dotyczące czynu popełnionego na szkodę małoletniego, o ile przepisy prawa wymagają złożenia takiego oświadczenia.
3. Mam świadomość odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
4. Zobowiązuję się niezwłocznie poinformować dyrektora placówki o wszelkich okolicznościach, które mogą mieć wpływ na możliwość wykonywania przeze mnie obowiązków związanych z pracą z małoletnimi, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Odpowiedzialność pracownika

Oświadczam, że jestem świadoma/y odpowiedzialności prawnej i służbowej związanej z naruszeniem Standardów Ochrony Małoletnich oraz Zasad Bezpiecznych Relacji.

Zobowiązuję się do przestrzegania wszystkich zasad i procedur obowiązujących w placówce oraz do podejmowania działań mających na celu zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa i ochrony przed krzywdzeniem.

Oświadczam, że treść niniejszego dokumentu jest dla mnie zrozumiała i zobowiązuję się do jego przestrzegania.

Miejscowość i data:

.....

Czytelny podpis pracownika:

.....

Podpis dyrektora/osoby przyjmującej oświadczenie:

.....

Załącznik nr 10

Oświadczenia osoby prowadzącej zajęcia na terenie placówki, nie będące jej pracownikiem dotyczące niekaralności i przestrzegania zasad ochrony małoletnich

Nazwa szkoły/placówki: .....

Nazwa firmy/organizacji (jeżeli dotyczy): .....

Imię i nazwisko osoby prowadzącej zajęcia: .....

Rodzaj prowadzonych zajęć: .....

Data/okres prowadzenia zajęć: .....

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisana/y,

.....

oświadczam, że:

1. Nie byłam/em prawomocnie skazana/y za przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu, wolności seksualnej i obyczajności, rodzinie i opiece ani za inne przestępstwo popełnione na szkodę małoletniego.
2. Nie byłam/em skazana/y za inne przestępstwo, którego popełnienie uniemożliwia lub ogranicza wykonywanie działalności związanej z pracą lub kontaktem z małoletnimi, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
3. Nie toczy się wobec mnie postępowanie karne dotyczące czynu popełnionego na szkodę małoletniego, w zakresie wymaganym obowiązującymi przepisami prawa.
4. Mam świadomość odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
5. Zobowiązuję się do przestrzegania **Standardów Ochrony Małoletnich** obowiązujących w placówce, w zakresie, w jakim dotyczą one osób zewnętrznych prowadzących zajęcia lub mających kontakt z dziećmi.
6. Zobowiązuję się do przestrzegania **Zasad Bezpiecznych Relacji między dorosłymi a małoletnimi**, obowiązujących w placówce.
7. Zobowiązuję się do traktowania wszystkich dzieci z szacunkiem, poszanowaniem ich godności, prywatności i granic.
8. Zobowiązuję się do niepodejmowania wobec dzieci zachowań mogących naruszać ich bezpieczeństwo fizyczne lub psychiczne, w szczególności do powstrzymywania się od przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej, werbalnej oraz od zachowań o charakterze poniżającym, dyskryminującym lub zagrażającym dziecku.
9. Zobowiązuję się do niezwłocznego zgłoszenia dyrektorowi placówki lub wskazanemu pracownikowi wszelkich sytuacji, w których powziąłem/am podejrzenie krzywdzenia dziecka lub zauważyłem/am zachowanie mogące zagrażać jego bezpieczeństwu.

10. Zobowiązuję się do zachowania poufności informacji dotyczących dzieci oraz ich sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, edukacyjnej i osobistej, z wyjątkiem sytuacji, w których ujawnienie informacji jest wymagane przez przepisy prawa lub niezbędne do ochrony dziecka.
11. Przyjmuję do wiadomości, że naruszenie zasad ochrony małoletnich może skutkować odsunięciem mnie od prowadzenia zajęć lub kontaktu z dziećmi na terenie placówki oraz podjęciem innych działań przewidzianych przepisami prawa i wewnętrznymi procedurami placówki.
12. Oświadczam, że treść Standardów Ochrony Małoletnich oraz Zasad Bezpiecznych Relacji została mi udostępniona i jest dla mnie zrozumiała.

Miejscowość i data: .

.....

Czytelny podpis osoby prowadzącej zajęcia:
.....

Podpis dyrektora/osoby upoważnionej:
.....

Załącznik nr 11

Lista osób zapoznanych ze Standardami Ochrony Małoletnich

POTWIERDZENIE ZAPOZNANIA RODZICÓW/OPIEKUNÓW PRAWNYCH

ZE STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNICH

Nazwa szkoły: .....

Klasa: ..... **Rok szkolny:** .....

Wychowawca klasy: .....

Oświadczam, że zostałem/am zapoznany/a ze **Standardami Ochrony Małoletnich** obowiązującymi w Szkole .....

Potwierdzam, że miałem/am możliwość zapoznania się z dokumentem oraz uzyskania informacji dotyczących zasad ochrony dzieci, sposobu reagowania na sytuacje krzywdzenia oraz osób, do których można zwrócić się o pomoc.

Lp.	Imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego	Imię i nazwisko ucznia	Data zapoznania	Podpis rodzica/opiekuna
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

Adnotacja wychowawcy

Potwierdzam, że w dniu ..... zapoznałem/am rodziców/opiekunów prawnych uczniów klasy ..... ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w szkole oraz poinformowałem/am ich o możliwości zapoznania się z pełną treścią dokumentu.

Data: .....

Podpis wychowawcy:
.....

POTWIERDZENIE ZAPOZNANIA UCZNIÓW

ZE STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNICH

Nazwa szkoły: .....

Klasa: ..... **Rok szkolny:** .....

Wychowawca klasy: .....

Potwierdzam, że uczniowie klasy ..... zostali zapoznani ze **Standardami Ochrony Małoletnich** w sposób dostosowany do ich wieku i możliwości rozwojowych.

Uczniowie zostali poinformowani w szczególności o:

- ✓ prawie do bezpieczeństwa i szacunku;
- ✓ zasadach bezpiecznych relacji między uczniami;
- ✓ zasadach bezpiecznych relacji między pracownikami szkoły a uczniami;
- ✓ zachowaniach niedozwolonych;
- ✓ sposobach reagowania na krzywdzenie i przemoc;
- ✓ osobach, do których mogą zwrócić się o pomoc;
- ✓ zasadach bezpiecznego korzystania z internetu;
- ✓ prawie do zgłaszania sytuacji, które powodują ich niepokój lub poczucie zagrożenia.

Lp.	**Imię i nazwisko ucznia**	**Data zapoznania**	**Podpis ucznia***
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

* W przypadku młodszych uczniów lub gdy szkoła przyjęła inną formę potwierdzenia, podpis ucznia może zostać zastąpiony adnotacją wychowawcy o przeprowadzeniu zajęć.

Adnotacja wychowawcy

Oświadczam, że w dniu ..... zapoznałem/am uczniów klasy ..... ze Standardami Ochrony Małoletnich oraz omówiłem/am z nimi najważniejsze zasady dotyczące bezpieczeństwa, ochrony przed krzywdzeniem, bezpiecznych relacji i sposobów uzyskania pomocy.

Data: .....

Podpis wychowawcy:
.....

POTWIERDZENIE ZAPOZNANIA NAUCZYCIELI

Potwierdzam, że w dniu ..... zostałem/ łam zapoznany/a z obowiązującymi w szkole **Standardami Ochrony Małoletnich**, w szczególności z zasadami bezpiecznych relacji oraz procedurami reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka.

Imię i nazwisko nauczyciela: .....

Data: .....

Podpis nauczyciela:
.....